

# Rechtskundig Weekblad

Verschijnt elken Zondag

Vereeniging zonder winstgevend doel

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N<sup>o</sup> 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENÉ VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

## HET GECONTROLEERD BEHEER.

### III. — DUUR VAN HET GECONTROLEERD BEHEER.

In een vorig nummer (1) hebben wij de stelling vooruitgezet, « dat de rechtsgrond, waarop het gecontroleerd beheer steunt, te vinden is in het collectief verdrag. »

Met genoegen hebben wij kunnen nagaan, hoe deze gedachte algemeen ingang vond en door meerdere rechtsgeleerden werd bijgetreden. (2)

Er valt thans te onderzoeken of het ontwerp der commissarissen een einde stelt aan het gecontroleerd beheer, of niet. Velen zijn van meening, dat het gecontroleerd beheer eindigt met het vonnis, waarbij het ontwerp van de commissarissen goedgekeurd wordt en dat van dan af enkel nog het verdrag bestaat. Deze thesis is hierop gesteund, dat alsdan de taak van de commissarissen volbracht is en de herinrichting of vereffening op grond van het collectief verdrag begint, zoodat het gecontroleerd beheer geen reden van bestaan meer heeft.

Naar onze meening duurt het gecontroleerd beheer zoolang het aanvaarde voorstel niet is afgewerkt, t.t.z. tot na de werkelijke herinrichting of de volledige vereffening.

Het doel van het gecontroleerd beheer is « de mogelijkheid te scheppen om wrakstaande ondernemingen te reorganiseeren of de activa in betere voorwaarden te gelde te maken. » (3) En om hierin te gelukken wordt « de onderneming onder de controle geplaatst van een magistraat of van een commissaris bij het beheer of van een college van commissarissen aan hetwelk die taak is opgedragen. » (3)

Door het indienen van het verslag en de stem-

ming ervan, is de zaak niet heringericht en zijn de activa niet te gelde gemaakt. Indien het gecontroleerd beheer moest eindigen met het ontwerp, dan ware het doel niet bereikt. Meer nog, er zou gevaar bestaan dat het niet eens bereikt zal worden. Inderdaad, in de meeste gevallen zal het ontwerp bepalingen bevatten, die afwijken van het gemeen recht. Het is dus noodig dat o mhet voorstel ten uitvoer te brengen, de inrichting voort onttrokken blijve aan het gewoon recht. Welnu, zoodra het regiem van het gecontroleerd beheer is opgeheven, valt de onderneming opnieuw onder het gemeen recht. Wil men dus het doel bereiken, voorzien bij het Kon. Besluit van 15 October 1934, dan moet het gecontroleerd beheer voortgaan tot na het uitwerken van het ontwerp.

De opwerping, dat door de stemming er een collectief verdrag ontstaan is, dat bindend is voor de collectiviteit der schuldeischers eenerzijds en voor den schuldenaar anderzijds, zoodat het niet meer noodig is dat het gecontroleerd beheer voortga, is onjuist.

Er dient onderscheid gemaakt tusschen het regiem zelf en zijn rechtsgrond. Beide sluiten elkander niet uit, doch vullen elkander aan. Het regiem van het gecontroleerd beheer is de algemeene rechtstoestand, waarin de aanvrager zich tijdens geheel den duur ervan bevindt, terwijl het collectief verdrag de rechtsgrond is waarop het regiem is gevestigd. Ook is het hier op steunend, dat ik mijn vorig betoog kon eindigen met te besluiten : « dat » de rechtgrond, waarop het gecontroleerd beheer steunt, te vinden is in het collectief verdrag. »

Dit vloeit klaar uit de gevolgen. Artikel 10 bepaalt, dat het vonnis, waarbij het ontwerp wordt

goedgekeurd, bindend is voor de schuldeischers van den koopman. Daar wordt dus geen onderscheid gemaakt. « Het ontwerp is verplichtend voor al de » chyrographaire, hypotheekhoudende of bevoor- » rechte schuldeischers, voor de particulieren even- » zeer als voor den Staat, de Provincie en de Ge- » meenten. » (4)

Indien nu het gecontroleerd beheer ophoudt na de definitieve beslissing en het gemeen recht wederom in voege komt, dan is dergelijke rechtstoestand niet mogelijk. Het gemeen recht laat dergelijke inkrimping niet toe. Er dient verder rekening mede gehouden, dat wij hier staan tegenover een collectief verdrag, waarin voorkomen de chyrographaire schuldeischers, hypotheekhoudende en bevoorrechte, dus een collectiviteit met allerlei soorten van schuldeischers, welke elk een verschillend wettelijk statuut bezitten. Opdat dit mogelijk weze, en rechtskracht zou hebben in onzen huidige staat van wetgeving, is het noodig dat een wet dergelijk regiem goedkeure en beschermde. Dus gaat het niet om het regiem van het gecontroleerd beheer af te scheiden van, en te doen ophouden met het in voege komen van het collectief verdrag. Beide blijven bestaan, het tweede als rechtsgrond waarop het eerste t.t.z. het regiem, steunt. Dit wordt nog gestaafd door artikel 13, dat verbiedt aan de commissarissen gedurende vijf jaren na het volbrengen van hun opdracht, deel te nemen aan het beheer of aan het toezicht over vennootschappen waarvan het beheer door hen werd gecontroleerd. Dit bewijst dat in het gedacht van de opstellers van het Koninklijk Besluit het gecontroleerd beheer niet eindigt met de definitieve stemming, maar met de herinrichting of vereffening.

Dat zulks de juiste uitleg is, bewijst onder meer dat bijna al de vonnissen den commissaris tot vereffenaar benoemen — wat juist is; en sommige schrijvers eveneens voorstellen « te dien opzichte » schijnt het gewenscht dat de rechtbank de controle van die commissarissen zou inrichten, door te » bepalen, hoe en gedurende welken termijn zij uit- » geoeft zal worden. De rechtbank zou tijdens de » reorganisatie of de tegeldemaking den schulde- » naar onder een soort van voogdij kunnen plaat- » sen. » (5)

Delcroix heeft dit juist ingezien wanneer hij laat opmerken :

« L'intervention du tribunal l'amène à apprécier » à trois reprises successives, d'abord en prévision » (désignation d'un juge) ensuite en préparation » (désignation de commissaires) et enfin en déci- » sion (appromation du rejet de la requête ou du » projet) si le requérant peut bénéficier du système » instauré par l'arrêté » en verder :

« Les commissaires, au moment où leur désigna- » tion n'est encore que préparatoire ont qualité

» pour intenter à leur gré certaines actions si ces » projets maintiennent la direction du commerce » aux commissaires, il paraît... lorsqu'il s'agit de » projets assurant la liquidation, le terme de la ges- » tion contrôlée découle de l'accomplissement des » dernières opérations de la réalisation de l'actif et » de la distribution de l'actif. » (6)

Wat zijn nu de practische gevolgen hiervan?

1) Een regiem van gecontroleerd beheer veronderstelt noodzakelijk de controle van één of meer commissarissen. Hun taak is dubbel, n.l. het uitwerken van een plan van organisatie of van tegeldemaking van het actief (7) en de uitwerking ervan, hetzij rechtstreeks, hetzij onder hun controle.

Het is dus noodzakelijk en heelemaal in de lijn van het Koninklijk Besluit, dat de commissaris in functie blijve tot na de herinrichting of vereffening. Er dient echter opgemerkt, dat de macht van den commissaris anders is voor en na het ontwerp. Voor het vonnis is hij gebonden door de bepalingen streng voorzien in het Koninklijk Besluit. Het is de periode van voorbereiding, zooals Delcroix zegt. Nadat het ontwerp bij vonnis werd goedgekeurd, bekomt hij de macht voorzien in het ontwerp zelf, het zij dus de noodige bevoegdheid om de herinrichting te doen, hetzij tot de vereffening, hetzij de rechtsbevoegdheid voorzien voor den vereffenaar. Op grond van artikel 4 wordt de commissaris door de rechtbank benoemd; de rechtbank is eveneens alleen bevoegd om hem te vervangen (artikel 5) en zijn eerloon te bepalen (artikel 12). Hieruit dient afgeleid, dat de schuldeischers het recht niet hebben een vereffenaar te benoemen, daar zulks in de uitsluitende bevoegdheid valt van de rechtbank.

2) Zoodra het regiem van het gecontroleerd beheer definitief begonnen is, heeft de handelaar het recht niet meer zijne vraag in te trekken of er aan te verzaken.

Nu stelt zich de vraag : Wanneer begint dit regiem? Naar onze meening geschiedt zulks van af het vonnis, waarbij de rechtbank een rechter aanwijst (artikel 2 en 3), daar de « beslissing van rechtswege ten voordeele van den verzoeker schorsing medebrengt van alle verdere daden van uitvoering » (artikel 3).

In tegenstelling met het akkoord tot voorkoming van faillissement is deze beslissing een echt vonnis. Het wordt immers aldus in den tekst betiteld en er bestaat verhaal tegen (artikel 11).

De aanvrager mag tegen dit vonnis binnen de twintig dagen beroep aantekenen en het Hof kan de beslissing wijzigen. Maar eens deze termijn voorbij, zonder dat er beroep ingeslagen werd, of, bij beroep, zoo het vonnis van den eersten rechter bekrachtigd werd, kan de aanvrager zijn aanvraag niet meer intrekken. Er is een vonnis met kracht van

gewijsde, waarbij het regiem van gecontroleerd beheer ingesteld is en de aanvrager heeft niet de macht om de kracht van dit vonnis te niet te doen. Zoo niet vervalt geheel de theorie over de vastheid der vonnissen en moet men eveneens aannemen dat iemand, die in faling verklaard werd en den termijn van beroep laat voorbijgaan, de faling zou kunnen te niet doen zoo hij ter gelegenheid van een ander betwisting beweert dat hij geen handelaar was en ten onrechte in faling werd verklaard.

Bovendien de theorie van het collectief verdrag komt hier eveneens tegen op. Eens het eerste vonnis uitgesproken zonder beroep, mag hij zich niet meer terugtrekken. De handelaar is niet verplicht dit regiem aan te vragen. Hij kan het aanvragen, maar eens zijne vraag gedaan en bekrachtigd door een vonnis, is hij gebonden door de instemming op zijne vraag. Zooals wij vroeger hebben aangegeven «door zijne aanvraag, vrijelijk ingediend, onderwerpt de schuldenaar zich aan de gevolgen van deze vraag». Wij mogen dus zeggen, dat hij zijne instemming geeft tot het aanduiden der commissarissen, tot de bekrachtiging van het verdrag, daar hij vooraf wist dat dit aldus zou geschieden en noodzakelijk de aanvaarding der bekrachtiging door de rechtbank of het Hof in zijne toetreding besloten ligt. »

Wat nu de schuldeischers betreft : indien zij eveneens geen beroep hebben aangeteekend tegen voornoemd vonnis, of indien dit werd bevestigd, zijn zij op hun beurt gehouden door het verdrag tijdens geheel den duur van het gecontroleerd beheer (artikel 10).

Nochtans mag tot zes maand na het vonnis, dus ook binst de proceduur, de rechtbank de faling uitspreken. Het is de eenige sanctie bij tekortkoming aan het verdrag. (8)

3) De meeste schrijvers betreuren dat de wet de controle van de rechtbank over de handelingen van den commissaris tijdens de herinrichting of vereffening niet heeft voorzien. Inderdaad er is dringend behoefte aan controle, daar tijdens den duur der vereffening, de commissaris het beheer kan hebben over groote bedragen. Naar onze meening bestaat dit tekort niet, vermits het gecontroleerd beheer eerst eindigt na de herinrichting of vereffening en tijdens geheel dien tijd de rechtbank door het Kon. Besluit voldoende gewapend is om controle over den commissaris uit te oefenen. Inderdaad, ingevolge art. 4 wordt de commissaris alleen door de rechtbank benoemd, die ook het recht heeft hem van ambtswege te vervangen (art. 5). Het honorarium van den commissaris wordt door de rechtbank naar de moeilijkheden van zijn taak begroot (art. 12). Uit dit alles blijkt klaar dat de rechtbank voldoende controle heeft over den commissaris en hem verplichten kan jaarlijks verslag te doen over den toestand der

vereffening. Het is in toepassing van dit principie dat wij in ons voorstel tot vereffening van de « Middenkas van Landbouwkrediet » volgende bepaling hebben ingelast :

« De vereffenaar zal elk jaar en voor de eerste maal op 1 December 1936 bij de Handelsrechtbank een beknopt verslag indienen over de vereffening. Dit verslag zal opgestuurd worden tot opname in het Staatsblad. Er zal geen verslag gegeven worden aan de schuldeischers noch aan de algemeene vergadering. De belanghebbenden hebben het recht binnen de 20 dagen na het verschijnen van het verslag in het Staatsblad, hun opmerkingen schriftelijk bij aangeteekenden brief aan de Koophandelsrechtbank van Brugge te laten geworden. Na dezen tijd zal de rechtbank uitspraak doen over het verslag en deze goedkeuring zal ontlasting voor den vereffenaar van het beheer over het verlopen dienstjaar medebrengen. »

#### IV. — HET ONTWERP.

Het ontwerp van den commissaris vormt het hoogtepunt in het gecontroleerd beheer. Van het oordeel van den commissaris hangt af, of de zaak zal heringericht worden, alsmede de wijze waarop dit zal geschieden. Al de artikelen van het Kon. Besluit van 15 Oct. 1934 draaien rond dit ontwerp, 't zij als voorbereiding, 't zij als uitvoering ervan. In deze studie over enkele grondlijnen van dit regiem dient dan ook een speciaal woord over het ontwerp toegevoegd.

1° Bij het aanstellen van den commissaris stelt de rechtbank de termijn vast waar binnen de commissaris stelt de rechtbank de termijn vast waar binnen de commissaris zijn ontwerp moet opmaken. Wanneer nu nadien zoo blijken dat de termijn niel voldoende is kan een nieuwe datum bij een afzonderlijk vonnis aangegeven worden. Hiertoe is het voldoende dat de commissaris dit aan de Rechtbank bij verzoekschrift aanvraagt. Dit vonnis dient niet bekend gemaakt te worden.

2° Ingevolge de wet bestaat de opdracht aan den commissaris gegeven, in het opmaken van een ontwerp, ofwel tot herinrichting van den handel van den verzoeker, ofwel tot tegeldemaking en verdeling van het actief. Aan wien behoort de keuze ? Naar onze meening vooreerst aan den aanvrager. Inderdaad art. 1 bepaalt dat « de koopman het » voordeel van het gecontroleerd beheer kan aan » vragen met het oog hetzij op de reorganisatie » van zijn zaken, hetzij op de behoorlijke tegeldemaking van zijn actief ». Hij heeft dus de keuze. Hij mag ofwel zich beperken tot een van beide mogelijkheden ofwel eenvoudig het gecontroleerd beheer aanvragen zonder meer. In geval hij in zijn

aanvraag een bepaalde richting aangeeft dan is deze bindend voor de rechtbank en den commissaris, doch in zoover deze laatste in zijn verslag zou besluiten tot de onmogelijkheid van de vraag, dan is het aan den aanvrager toegelaten eene nieuwe vraag te doen, waarin hij de andere richting aangeeft. (9)

Indien de aanvrager eenvoudig het gecontroleerd beheer aanvraagt, dan komt het niet toe aan de rechtbank van de opdracht aan de commissarissen door te geven, te beperken. De rechtbank heeft geen keus. Wel mag zij de vraag verwerpen, maar indien zij commissarissen aanstelt moet zij deze heelemaal vrij laten. Tegen deze stelling wordt er opgeworpen dat het gecontroleerd beheer geen recht is maar een voordeel (10). Dit is heelemaal juist. Hieruit mag echter alleen besloten worden dat de rechtbank het gecontroleerd beheer mag weigeren doch niet, dat, indien zij het heeft toegestaan, zij het onderzoek in een bepaalde richting mag sturen. Het is immers eerst door het onderzoek en 't verslag van den commissaris, dat het zal blijken, welke richting er dient opgegaan en wat mogelijk en voordelig is. Het verslag aan den Koning duidt klaar aan dat de wetgever de aan te geven richting in handen van de commissarissen heeft gelaten. Dit blijkt vooreerst uit de keuze van de commissarissen: « de rechtbank zal » er voor zorgen commissarissen te kiezen, die des » kundig zijn in zake handel, finantie of boekhou- » ding. Indien er een college van commissarissen » wordt benoemd, zal de aanwezigheid van een ju- » rist zonder twijfel nuttig zijn ». Het doel van het gecontroleerd beheer is « de mogelijkheid te schep- » pen wrakstaande ondernemingen te reorganisee- » ren, of de activa in betere voorwaarden te gelde » te maken... » deze taak is opgedragen aan de » commissaris ». « Het is de commissaris die een » plan van organisatie of van tegeldemaking van het » actief zal uitwerken ».

Bij een eerste overzicht is het best mogelijk dat de rechtbank van oordeel zij dat de zaak kan herin- gericht worden, dan wanneer na een grondig onder- zoek de commissaris tot het besluit komt dat er van reorganisatie geen spraak kan zijn maar enkel van ene vereffening. Moest nu de rechtbank het recht hebben de opdracht in eene bepaalde verplich- te richting op te leggen, dan zou het doel van de wet heelemaal verloren zijn. Daarom dient de keuze aan den commissaris behouden te blijven. Deze op- lossing is logisch, staat in de lijn van het verslag van den Koning en komt best overeen met de wet- tekst zelf nl. art. 6 welke zegt: « Binnen den door » de rechtbank vastgestelden termijn maken de com- » missarissen ofwel een ontwerp op tot herinrichting » van den handel van den verzoeker ofwel een ont- » werp tot tegeldemaking en verdeeling van het actief ».

3° De commissaris is volledig vrij in het opmaken van zijn ontwerp. Er staat slechts een tweevoudige beperking in de wet. Art. 7 bepaalt dat het ontwerp moet naar billijkheid rekening houden met alle in de zaak betrokken belangen.

- a) het eerbiedigt den rang der voorrechten en hy- potheken zooals deze blijkt uit de wet, en
- b) zonder dat de overeengekomen bedingen in zake verval, ontbinding en strafbepaling, kunnen gel- den tegen hetzij de herinrichting, hetzij de te- geldemaking en de verdeeling van het actief.

4° Wanneer de commissaris zijn ontwerp klaa- heeft moet hij het mededeelen aan de schuldeischers, de hoofdzakelijke medeschuldeischers en de borgen die gekend zijn. Wanneer het een vennootschap geldt, dan wordt het ontwerp bovendien bij uittrek- sel in de bijlagen van het Staatsblad bekend ge- maakt. Het dient aan de rechtbank ter goedkeu- ring te worden voorgelegd (art. 8). Hoe moet de mededeeling geschieden? Alhoewel de wet hier over zwijgt, is er geen ander oplossing dan het aangetee- kend schrijven, het gaat hier om eene verplichte me- dedeeling met een nauw omschreven termijn van stemmen, het is dus noodig dat de commissaris kun- ne bewijzen dat hij de voorziene personen heeft ver- wittigd en wanneer; dit kan hij nu enkel door een aangeteekend schrijven. Weliswaar brengt zulks hooge kosten mede en veel werk, maar dit is geen reden om het niet te doen. Ook de bekendmaking in het Staatsblad sluit deze vorm niet uit, vermits zij er bij komt en in elk geval moet het bewijs in zich vervatten dat iedereen verwittigd werd die stenge- rechtigd is.

Waar de wet spreekt van schuldeischers, bedoelt zij al de schuldeischers dus de gewone, de bevoor- rechte, de hypotheekhebbende schuldeischers, als- ook deze op termijn en de voorwaardelijke schuld- eischers.

Daar is geen onderscheid gemaakt in dit artikel en het is logisch vermits art. 10 het vonnis waarbij het ontwerp van de commissarissen wordt goed- gekeurd, verplichtend maakt voor al die personen.

5° De termijn voor het stemmen is vijftien dagen van af de bekendmaking of de mededeeling (art. 8). Hoe dient de termijn berekend?

Wanneer het een geval is waarin de wet eene bekendmaking voorschrijft, dan loopen de vijftien dagen van af de laatst gestelde daad t.t.z. van af de mededeeling indien deze geschied is na de bekend- making en vice versa.

Wanneer de termijn loopt van daags na de be- kendmaking dan is dit de dag volgende op deze vermeld in het Staatsblad en niet deze waarop in werkelijkheid het blad verschenen is (11). Er staat immers in de tekst: « Binnen de vijftien dagen na de bekendmaking ». Moest de dag zelf tellen dan zoo

er dienen vermeld, zooals dit voorzien is voor het beroep « de termijn gaat in op den dag van de bekendmaking ». Wanneer de termijn begint van af mededeeling bij brieven, dan is de eerste dag deze volgend op den dag van de afgifte ter post. Inderdaad moest men de dag van het bestellen der brieven nemen, dan zou op deze wijze onbeperkt kunnen verlengd worden. Het ware voldoende dat enkele personen afwezig zouden zijn of uitstel vragen om af te teekenen om de termijn te doen voortloopen, dan wanneer nu juist de procedure van het Kon. Besluit gericht is op een spoedige afwikkeling der zaken.

De termijn eindigt de vijftiende dag. Indien dus personen bij aangeteekend schrijven stemmen, dan moet de brief de vijftiende dag in de greffie zijn en is niet voldoende dat hij alsdan ter post besteld weze. De wet zegt immers dat « bericht binnen de » vijftien dagen aan de greffie moet gegeven worden ».

6° De stemming geschiedt ter greffie van de Rechtbank. Al de schuldeischers hebben stemrecht zoowel de gewone als de bevoorrechte en de hypotheekhebbende. Ook voor het berekenen der twee meerderheden dient er rekening gehouden met het verzet van elk tot welke soort hij ook behoort (12).

Wie zich onthoud wordt geacht voor te stemmen.

Naar aanleiding van de stemming stelt zich in de praktijk de vraag of men mag stemmen bij mandataris. Frédéric is van oordeel dat « verscheidene » schuldeischers door denzelfden mandataris kunnen » vertegenwoordigd worden... de gevolmachtigde » heeft dan zooveel stemmen als er lastgevers » zijn... » (13). Wij meenen dat dit niet juist is en dit om volgende redenen. Het gecontroleerd beheer staat heelemaal op zich zelf. Het heeft voor doel de bezwaren van het faillissement te ontwijken, waaruit dient afgeleid dat de regeling van dit regiem volledig afwijkt van de wetgeving op de falingen ter uitsluiting van de artikelen in het Kon. Besluit opgenomen (14). Voor het aannemen van volmachtdragers, wat niet voorzien is in dit Kon. Besluit, mag men dus geen vergelijkingspunt gaan zoeken in de wet op de falingen en evenmin in de wet op het akkoord tot voorkoming van faillissement; dit is zooveel te meer waar dat de procedure, in dit Kon. Besluit voorzien, van strenge toepassing is, daar het een uitzonderlijke wetgeving is. In de Belgische wetten komt een strekking voor om de rol van machthebbers meer en meer te beperken. In de faillissementen wordt er eene uitdrukkelijke en geschreven volmacht vereischt; in het akkoord tot voorkoming van faillissement moet de machtgever daarenboven een persoonlijke bevestiging van zijne schuldvordering doen; in dit regiem is de volmachtdrager niet voorzien; meer nog, alles wijst er op

dat een persoonlijke stemming vereischt is, daar het ontwerp persoonlijk moet medegedeeld worden, er geen bespreking vóór de stemming plaats heeft, er geen vergadering der schuldeischers plaats grijpt, en de wet wel zegt dat de toetreding of het verzet ter griffie binnen een bepaald termijn moet ingediend worden.

Dit nu is juist in strijd met de vorige wetten en wanneer het aldaar kan nuttig zijn een machthebber aan te stellen om de bespreking te volgen en nadien te stemmen, is dit hier heelemaal uitgesloten. Hier is geen vergadering, geen bespreking er is enkel een stemming over een bepaald ontwerp dat aan elk schuldeischer ten huize besteld werd

Wij besluiten dus, dat de stemming niet bij volmacht mag geschieden (15).

7° De uitslag der stemming laat enkel twee praktische mogelijkheden toe, ofwel er zijn twee meerderheden voor het oordeel, ofwel niet. Wanneer er geen twee meerderheden terzelfder tijde voor het ontwerp bekomen zijn, kan de rechtbank het ontwerp niet goedkeuren en vervalt het voorstel der commissarissen. De rechtbank kan zelf geen nieuw ontwerp opleggen (16).

Alleen wanneer de twee meerderheden voorhanden zijn, kan de rechtbank het ontwerp goedkeuren, afkeuren of een nieuw eischen. Zij zelf kan het ontwerp niet wijzigen (art. 9). Vooraleer te beslissen hoort zij den koopman in raadkamer. Zij kan ook de belanghebbenden, die hun aanmerkingen of hun verzet hebben ingediend, verzoeken te verschijnen.

De rechtbank is hiertoe echter niet verplicht. De wetgever zegt enkel « kan ». Ook wanneer de aanmerkingen, door enkele schuldeischers gedaan, niet van aard zijn om hun verschijnen te bevelen of als nuttig te doen voorkomen, kan de rechtbank hieraan verzaken. (17)

Van meer belang is na te zien, of door het gevoerde onderzoek niets voorkomt dat de kwade trouw bij den aanvrager doet vermoeden, of eenige reden van algemeen belang voorkomt welke de goedkeuring in den weg staat. Alsdan moet de rechtbank afkeuren. (18)

Het vonnis wordt in openbare terechtzitting gewezen en door den commissaris, bij uittreksel in het Staatsblad en in een door de rechtbank aan te wijzen dagblad, bekend gemaakt.

8° De gevolgen van het vonnis werden in een vorig artikel uiteengezet. Het weze voldoende er hier op te wijzen, dat het vonnis verplichtend is voor den koopman, voor dezès schuldeischers en zelfs indien zij na het vonnis de schuld gekweten hebben, voor de hoofdelijke medeschuldnaars en de borgen (art. 10).

9° Tegen het vonnis kan hooger beroep ingeslagen worden. Het gaat hier immers om een vonnis

gewezen bij toepassing van art. 9 en 10. Er bestaat geen recht tot verbreking (art. 11). Dit is een leemte in de wet, daar er aldus zooveel richtingen in de rechtspraak kunnen voorkomen als er hoven van beroep zijn en er geen mogelijkheid bestaat om tot eenigen wettigen uitleg te geraken.

De termijn voor hooger beroep bedraagt twintig dagen. In geval het vonnis dient bekend gemaakt te worden, gaat de termijn in op den dag vermeld op het Staatsblad of het dagblad en niet op den dag waarop in werkelijkheid het blad verschenen is. (19) In de andere gevallen begint de termijn op den dag van het vonnis. De termijn eindigt met den twintigsten dag. Art. 11 bepaalt uitdrukkelijk, dat « de termijn twintig dagen bedraagt » en het gaat hier om personen te dwingen eene bepaalde daad te stellen. Het zou dan ook onverstaanbaar zijn en in tegenspraak met de wet, indien het toegelaten was de termijn, door den tekst zelf aangegeven, met een dag te verlengen. (20) Ook is art. 1033 P. R. C. hier niet van toepassing, daar het hier niet gaat om een daad beteekend aan personen of ten huize, daar het vonnis enkel in de bladen bekend dient gemaakt of ter zitting afgelezen.

Voor het hooger beroep gelden de vormvereisten die bij de alinea's 4 tot en met 7 van het artikel 21 der wet van 29 Juni 1887 op het akkoord tot voorkoming van het faillissement zijn voorzien.

Er dient dus onderscheid gemaakt te worden tusschen den schuldenaar en de schuldeischers. Beiden moeten een verklaring afleggen ter greffie der Rechtbank van Koophandel, welke verklaring aldaar ingeschreven wordt in een speciaal boek; daarenboven moeten de schuldeischers het beroep beteekenen aan den schuldenaar met dagvaarding om vóór het Hof van Beroep te verschijnen binnen een

termijn, die slechts vier vrije dagen moet belooopen. De verklaring ter greffie moet geschieden binnen de twintig dagen, doch niet de beteekening aan den schuldenaar, daar dit slechts een bijkomstige formaliteit is, waardoor de zaak bij het hooger gerecht niet aanhangig gemaakt wordt, maar enkel tot doel heeft de partij in te lichten over het bestaan van het hooger beroep en haar in vertoef te stellen zich te verdedigen.

Verder, wat betreft de schuldeischers, die hun rechten vóór de Rechtbank van Koophandel hebben doen gelden, zij kunnen tusschenkomen in de rechtspleging van het hooger beroep door middel van een eenvoudig verzoekschrift, dat aan den pleitbezorger van den beroeper beteekend wordt.

Jan BERNOLET,  
Advocaat.

- (1) Rechtskundig Weekblad van 17 Maart 1935, nr 26.
- (2) Aldus : Prof. Fredericq : Beginnelsen van het Belgisch Handelsrecht, III, blz. 950, nr 1839.
- (3) Verslag aan den Koning.
- (4) Fredericq op. cit. nr 1837.
- (5) Fredericq op. cit. nr 1837.
- (6) Revue des faillites 1935, nr 1-2, blz. 14 en 24.
- (7) Verslag aan den Koning.
- (8) Delcroix op. cit. bl. 14.
- (9) Contr. Van Leynseele, Rev. Faill. 1934, blz. 322.
- (10) Adv. Gen. Vander Moere, Rev. Faill. 1935, blz. 167.
- (11) Bordeaux, 20 Nov. 1866, D. P. 1868-2-21.
- (12) Beroep Gent, 4 Juli 1935, J. C. Fl., 1935, blz. 127
- (13) Blz. 941.
- (14) Rechtskund. Weekblad 1935, blz. 26. — Contr. Fredericq III, blz. 886.
- (15) Contr. Fredericq III, blz. 94. Pro, een uitvoerig beredeneerd vonnis van de Koophandelsrechtbank van Brugge op 24 Oct. 1935.
- (16) Rechtsk. Weekblad 1935, blz. 1196. — Beroep Gent 4 Juli 1935. J. C. Fl. 1935, blz. 127.
- (17) Kooph. Antwerpen, 15 Jan. 1935, Rev. Faill. 1935, blz. 61.
- (18) Idem.
- (19) Bordeaux, 20 Nov. 1866, D. P. 1868-2-21.
- (20) Chauveau quest.

## RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL  
(Kamer van Inbeschuldigingstelling)

27 November 1935

Voorzitter : Mr. De Cock, raadsheer.  
Openb. Min. : Mr. Van der Perren.

VENNOOTSCHAP: BEHEERDER OF TOEZICHTER. — VEROORDEELING IN DEN VREEMDE WEGENS VALSCHHEID IN GESCHRIFNEN. — KON. BESLUIT Nr 22 VAN 24 OCTOBER 1924. — KON. BESLUIT Nr 185 VAN 9 JULI 1935. — WET VAN 15 JUNI 1935.

*Wanneer een veroordeeling in den vreemde tegen een persoon werd uitgesproken, veroordeeling die*

*kracht van gewijsde heeft verworven en slaat op een feit dat volgens de Belgische wetgeving het misdrijf van valsheid in geschriften uitmaakt, moet aan veroordeelde verbod worden gedaan in België een ambt van beheerder, commissaris of zaakvoerder waar te nemen of het beroep van wisselagent of bankier uit te oefenen.*

Openbaar Ministerie t/ Staal

Gehoord het verslag gedaan aan de Kamer van inbeschuldigingstelling door Mijnheer Van der Perren, Substituut van den Procureur Generaal, en gezien zijn geschreven en onderteeekend aanzoek alsook al de stukken van het proces met het bovengezegd bevel overgemaakt, alles ter tafel gelegd, het bovengezegd aanzoek luidende als volgt:

## VORDERING VAN HET OP. MIN.

De Procureur-Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel;

Gezien de stukken van het onderzoek in zake: S..., David-Leonard, advocaat en procureur, geboren te Zutphen, den 1 Maar 1902, wonende te Amsterdam, zonder woonplaats in België;

Aangezien uit de bijlagen van het Staatsblad van 5-6 Augustus 1935, akte Nr 11765, blijkt dat voornoemde persoon aangeduid werd door de Algemeene Vergadering van 19 Juli 1935 in hoedanigheid van toezichter van de Naamlooze Vennootschap: «Fabrique de Tapis Mourzouk», waarvan de zetel gevestigd is te Hamme;

Aangezien dienselfde persoon door arrest van 23 Juni 1932 van het Hof van Beroep te Amsterdam veroordeeld werd tot één jaar gevangenis, hoofdens «medeplegen van valsheid in geschriften».

Aangezien deze veroordeeling betrekking heeft op een feit dat, volgens de Belgische wet, een van de misdrijven uitmaakt door artikel 1 van het Koninklijk besluit Nr 22 van 24 October 1934 bepaald, n.l. dit van valsheid in geschriften en dat zij in kracht van gewijsde gegaan is;

Gezien art. 1 en 2 van het Koninklijk Besluit van 24 October 1934, houdende verbod, ten opzichte van sommige veroordeelden en van de gefailleerden, om deel te nemen aan het beheer van en het toezicht over de vennootschappen op aandeelen.

Gezien het artikel 7 van het K. B. Nr 185 op de bankcontrole van 9 Juli 1935;

Gezien art. 4-W, 30 à 35 der wet van 15 Juni 1935;

Vordert het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling, vast te stellen dat de veroordeeling ten laste van S..., David-Leonard, uitgesproken door arrest van het Hof van Beroep te Amsterdam, dd. 23 Juni 1932 betrekking heeft op een feit dat, volgens de Belgische wet, het misdrijf van valsheid in geschriften is voorzien bij artikel 1 van het Koninklijk besluit Nr 22 van 24 October 1934, uitmaakt, en dat zij in kracht van gewijsde is gedaan;

Dat dan S..., David, diensvolgens verboden is een ambt van beheerder, van commissaris of van zaakvoerder in een vennootschap op aandeelen, een cooperatieve vennootschap of een credietvereniging, functies waarbij macht wordt verleend om een van die maatschappijen te verbinden, een betrekking van aangestelde voor het beheer van een Belgische inrichting, zooals voorzien door artikel 173 alinea 2 der samengeschatelde wetten op de handelsvennootschappen, — het beroep van wisselagent of van wisselagent-correspondent — het beroep van bankier of de functiën van beheerder, bestuurder, directeur of procuratiehouder van een bank uit te oefenen;

Gedaan op het Parket Generaal te Brussel

den 2 November 1935

Voor den Procureur Generaal  
(get.) Van der Perren

Aangezien S..., David-Leonard, niet verschijnt:

Gezien de wetbepalingen van het strafvorderingswetboek nopens de inbeschuldigingstellingen, en beslissende gelijkvormiglijk, het Hof, Kamer en inbeschuldigingstelling, na beraadslaging, geeft akte aan

het Openbaar Ministerie van zijn aanzoek, en om de redenen er in aangehaald.

Gezien artikels 186 van het Strafvorderingswetboek, 1 en 2 van het Konink besluit van 24 October 1934, 7 van het K. B. Nr 185 op de bankcontrole van 9 Juli 1935, 4-W 30 tot 35 de wet van 15 Juni 1935, 11, 12, 13, 16, 24, 31 tot 37, 41 der wet van 15 Juni 1935;

Stelt vast dat de veroordeeling ten laste van S... David-Leonard, uitgesproken door arrest van het Hof van Beroep te Amsterdam dd. 23 Juni 1932, betrekking heeft op een feit dat, volgens de Belgische wet, het misdrijf van valsheid in geschriften voorzien bij artikel 1 van het Koninklijk Besluit Nr 22, van 24 October 1934, uitmaakt, en dat zij in kracht van gewijzigde is gegaan;

Zegt dat aan S... David, diensvolgens verboden is een ambt van beheerder, van Commissaris of van zaakvoerder in een vennootschap op aandeelen, een cooperatieve vennootschap of een credietvereniging, functies waarbij macht word verleend om een van die maatschappijen te verbinden, een betrekking van aangestelde voor het beheer van een Belgische inrichting, zooals voorzien door artikel 173 alinea 2 der samengeschatelde wetten op de handelsvennootschappen — het beroep van wisselagent of van wisselagent-correspondent — het beroep van bankier of de functiën van beheerder, bestuurder, directeur of procuratiehouder van een bank uit te oefenen.

## HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 23 November 1935.

Voorzitter : Graaf de Lichtervelde.

Raadsheeren : HH. Fontaine en De Landtsheer.

Op. Min.: Van Durme, advocaat-generaal.

Pleiter : Mter Zwendelaar.

ONEERLIJKE MEDEDINGING. — FABRIEK EN HANDELSMERKEN. — NIJVERHEIDSMODEL. — ONDERSCHIED TUSSCHEN BREVET EN DEZES VERSIERING.

*Een nijverheidsmodel bestaat in eene teekening bestemd om op hollige of uitkomende wijze uitgevoerd te worden met als doel het voorwerp te vereenzelvigen.*

*Een teekening van een verwittigingstoestel dat het voorwerp van een brevet uitmaakt, geeft geen uitsluitend recht van gebruik, zelfs indien gedeponeerd tenzij zij door hare versiering een eigen karakter heeft gekregen.*

Op. Min. en C. I. C. C. A. t/ Van Engelen en Louveaux.

Beticht van te Lier, zelfde kanton, of elders in België, in den loop van het jaar 1933, na den 21 Juni van dit jaar, als daders of mededaders:

Meermaals een model van verwittigingstoestel, nedergelegd op het «Bureau international pour la protection de la propriété industrielle», te Berne, den 21 Juni 1933, onder Nr 2983, te hebben nagemaakt ten nadeele van de «Compagnie industrielle et Commerciale du Cycle et de l'Automobile».

Gezien de beroepen ingediend op 27 Maart 1935 door de burgerlijke partij, tegen de 2 betichten, en op zelfden datum door het Openbaar Ministerie tegen de twee betichten, tegen het vonnis uitgesproken (door 3 Rechters) den 21 Maart 1935, door de Rechtbank van eersten aanleg van het arrondissement Mechelen, dewelke, rechtdoende in boetstraffelijke zaken, het feit niet bewezen verklaart,

Aangezien de 1e betichte, alhoewel behoorlijk gedagvaard, niet verschijnt;

Aangezien de vervolging gesteund is op de namaking van een verwittigingstoestel voor autos, toestel toebehoorende aan de burgerlijke partij «C.I.C.C.A.» nedergelegd op het internationaal Bureel tot bescherming van den nijverheidseigendom te Berne, den 21 Juni 1933, onder Nr 2983;

Aangezien uit het onderzoek voor het Hof gedaan, spruit, dat de 1e rechter, met rede, verklaard heeft, dat de feiten ten laste gelegd van beide betichten en voorzien door art 425 en 429 van het strafwetboek van 1810, alle nog invoege, tijdens de feiten, niet bewezen zijn;

Aangezien de burgerlijke partij, als nijverheidsmodel een teekening van een verwittigingstoestel voor zelf bewegende voertuigen gedeponeerd heeft, door hetwelke de klank geuit wordt door eene schikking die het voorwerp van een brevet uitmaakt en aan welke zij den vorm van eene U gegeven heeft, welke vorm zij zich wilt toeëigenen;

Aangezien een nijverheidsmodel bestaat in eene teekening bestemd om op hollige of uitkomende wijze uitgevoerd te worden en welke voor doel heeft dit voorwerp te vereenzelvigen met aan zijn omvang een eigen karakter te geven, dat zich onderscheidt van andere gelijkaardige voorwerpen (zie Anspach en Coppieters — Dessins et modèle industriels bl. 26 n. 4);

Dat dit toestel zich kenschetst door zijn versierend uitwerksel, bestemd zijnde om een nijverheidsvoorwerp te verfraaien, dat zooals het geval is van een nijverheidsteekening op zich zelve een eigen bestaan moet hebben;

Aangezien de vorm welke de burgerlijke partij beweert haar eigen te zijn, geen het minste versierend karakter aanbiedt, dat deze alleenlijk bestaat in eenen gemeenen vorm aan het voorwerp gegeven; dat die vorm in geen enkel zijner deelen vreemd is aan den beoogde technische uitslag, welke voor doel heeft aan den klank eene grotere kracht te geven, en dezen langer te doen duren, niettegenstaande het toestel de geringste plaats beneemt;

Aangezien in de aanhangige zaak, het onmogelijk is in den gevorderde vorm een dubbel bestanddeel te onderscheiden, te weten, ten eenere dege ne bepaald door den technischen uitslag en ten andere dege ne bepaald door zijne versiering, welke volkomen ontbreekt;

Aangezien ten gevolge hiervan de burgerlijke partij niet gegrond is te houden staan, dat zij het uitsluitend recht heeft, ten opzichte van het gebruik van der vorm door haar aan het toestel gegeven, tengevolge der bescherming door de wet vergund aan de nijverheidsmodellen, en dat de betichten zich zouden plichtig gemaakt hebben haar model nagemaakt te hebben; (zie stuk 4 van den bundel));

Dat aldus de betichtingen niet bewezen zijn en den eisch der burgerlijke partij niet gegrond is;

Om deze beweegredenen,

Het Hof,

Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald, alsook art 211-186 van het strafvorderingswetboek aangeduid ter zitting door de Heer Voorzitter

alle andere beslitselen verwerpende;

Onvangt de beide beroepen;

Verklaart deze niet gegrond en uitspraak doende bij verstek jegens den 1e betichte en tegensprekelijk tegen de 2e betichte, bevestigt het bestreden vonnis in alle zijne beschikkingen zoo op straf- als op burgerlijk gebied, en verwijst de burgerlijke partij «C.I.C.C.A.» tot de beroepskosten beloopende in het geheel 107 fr. 31 centiemen, jegens de openbare partij en tot de kosten jegens haar zelve.

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

Kamer 2e bis

Voorzitter : M. Verstraete.

Rechters : MM. Shilling en Van Mechelen.

Pleiters : MMrs J. De Clercq en Vandenherrewege.

## ARBEIDSONGEVALLEN. — WERKONBEKWAAMHEID. — PHYSIOLOGISCHE EN WERKELIJKE GRAAD.

*Om den graad van werkonbekwaamheid vast te stellen moet men volgens de wet het verschil nagaan tusschen het gewone salaris dat vóór het ongeval verdiend werd en het vast loon dat nadien zal kunnen verdiend worden. De rechter moet te dien einde, na kennis genomen te hebben van het deskundig verslag, en van den physiologischen toestand van het slachtoffer, de economische factoren van het geval nagaan ten einde den graad van werkonbekwaamheid vast te stellen, rekening houdende met den ouderdom van 't slachtoffer, zijn staat van ontwikkeling, het uitgeoefend beroep, de mogelijkheid een nieuw vak te leeren en een gebeurlijke wedijvering met gezonde krachten.*

*In het concrete geval hadden de dokters eene werkonbekwaamheid van 45 % vastgesteld, terwijl de Rechtbank oordeelt een graad van werkonbekwaamheid van 80 % te moeten weerhouden.*

N.V. Mij l'Abeille en S.M. IJzernatie t/ Dierinck.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;  
Gezien de stukken des geding;

Aangezien door vonnis van 29 Januari 1934 deskundigen aangesteld werden ten einde te bepalen in hoeverre sinds 1930 equinisme zich bij beroepene had voorgedaan en zijne werkonbekwaamheid had verergerd;

Aangezien uit het deskundig verslag blijkt dat, toen op 26 Januari 1930 het akkoord tusschen partijen getroffen werd, er ankylose voor den rechter voetwortel bestond, die met het been een hoek van 35° vormde en dat sindsdien de staat van beroepene zoodanig verergerd is dat die hoek nu 125° meet en dat beroepene

als dokter en voor gelijk welken arbeid waarvoor de gang noodig is, een volledig bestendige werkonbekwaamheid ondergaat; dat alhoewel de experten tot dit besluit komen, ze nochtans de algemeene werkonbekwaamheid op 45 % bepalen;

Aangezien de rechter dient, na kennis genomen te hebben van het deskundig verslag en van den physiologischen toestand van het slachtoffer, de economische factoren van het geval in oogenschouw te nemen ten einde oordeelkundig den graad der onbekwaamheid vast te stellen, waartusschen den ouderdom van het slachtoffer, zijn staat van ontwikkeling, de uitgeoefende stiel, de mogelijkheid een nieuw vak te leeren, de gebeurlijke wedijvering met gezonde werkrachten;

Dat inderdaad de wet oplegt om den graad van werkonbekwaamheid vast te stellen het verschil na te gaan tusschen het gewone salaris hetwelk vóór het ongeval verdiend werd en het vaste loon hetwelk in 't vervolg nog zal kunnen getrokken worden (Delaruière en Namèche : Accidents de travail, n° 109-110);

Dat gelet eenerszijds op den ouderdom van het slachtoffer, dat 50 jaar oud is, en anderzijds op de kans een nieuw beroep uit te oefenen en er voor dan nog gelegenheid te vinden, het slechts billijk voorkomt in de huidige economische omstandigheden de bestendige werkonbekwaamheid van beroepene op 80 % vast te stellen;

Om deze redenen,

De rechtbank,

ingevolge van het tusschenvonnissen in dato van 24 Januari 1934;

Geeft akte aan beroepsters dat zij zich, voor wat het beroep in hoofde betreft, aan de wijsheid van de Rechtbank schikken;

Rechtdoende op het incidenteel beroep :

Bevestigt het vonnis a quo in zooverre het de vraag tot herziening ontvankelijk en gegrond verklaard heeft en verweerster, in casu beroepster, tot de kosten veroordeeld heeft;

Vernietigt gemeld vonnis van het overige en hervormende kent aan aanlegger, in casu beroepene, de besluiten door hem in eersten aanleg genomen, toe;

Bijgevolg verhoogd de graad van blijvende werkonbekwaamheid tot 80 %;

Veroordeelt beroepster tot al de kosten van beroep en van deskundig onderzoek.

**Nota.** — Cfr J. P. Everghem, 27-8-1908, Rev. acc. de trav., 1909, bl. 68 ; J. P. Binche, 18-2-1909, Rev. acc. de trav., 1911, bl. 403 ; J. P. Bastogne, 20-10-1908, Rev. acc. de trav., 1909, bl. 66 ; J. P. Florennes, 20-8-1909, Civ. Dinant, 21-7-1911, Journal J. P. 1912, bl. 386 ; P. B. V° Travail (Accidents du) nr 422 ; J. P. Achil, 12-10-1907, Rev. acc. de trav., 1908, bl. 324 n° 219.

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e Kamer bis. — 7 Juni 1935.

Voorzitter : M. Verstraete.  
Pleiters : Msters Somers en Elebaers.

## VERZEKERING. — DRONKENSCHAP. — GROVE FOUT. — VERVAL

*Wanneer het bewezen is dat het ongeval door de grove fout van den verzekerde werd veroorzaakt kan, volgens art. 16 der wet van 11 Mei 1874, geen verlies op schade ten laste van den verzekeraar worden gesteld. De staat van volkomen dronkenschap moet aanzien worden als een grove fout.*

Van Raemdonck t/ General Accident.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten. Gezien de stukken des gedinges.

Aangezien aanlegger die door arrest van beroep in dato van 15 Februari 1933 veroordeeld werd om aan de burgerlijke partij Van den Wyngaert te betalen, een schadevergoeding van 51.889.70 frank, en beweert verplicht te zijn geweest om deze veroordeeling te kunnen uitvoeren een zijner eigendommen te verkoopen, een bedrag van 127,424,54 fr. vordert tegenover verweerster waarmede hij op 27 September 1928 een verzekeringsovereenkomst afgesloten had;

Aangezien volgens art. 16 der wet van 11 Mei 1874 er geen verlies of schade ten laste van den verzekeraar kan gesteld worden, wanneer het ongeval door de grove fout van den verzekerde veroorzaakt wordt;

Aangezien ter zake uit het strafonderzoek blijkt dat Van Raemdonck in volledige staat van dronkenschap verkeerde toen hij den 5 Mei 1930 de herberg verliet om terug naar huis te keeren, dat hij door de politie in een aan dronkenschap toe te wijten onbewustens staat bevonden werd onmiddellijk na het ongeval, en hij wegens zijn beschonken toestand zelfs opgesloten werd ;

Aangezien de door aanlegger opgeroepen verjaring der overtreding van openbare dronkenschap niet in aanmerking komt; daar het hier niet gaat tegen een verdachte ingestelde burgerlijke vordering wegens bedoelde overtreding, maar om een der bestanddeelen van de aan Van Raemdonck verweten onvoorzichtigheid, welke in weerwil van de verjaring der overtreding door 't Beroepshof weerhouden werd tot staving der veroordeeling wegens onvrijwillige kwetsuren;

Dat het arrest van 15 Februari 1933 na bestatigd te hebben dat de overtreding van dronkenschap verjaard was, nochtans uitdrukkelijk verklaart dat «het vaststaat dat Van Raemdonck in volkomen staat van dronkenschap verkeerde en in de onmogelijkheid was zijn autorijtuig zelf te voeren, dit toevertrouwd heeft aan Broeckhoven»;

Aangezien aanlegger ook te vergeefs aanvoert dat hij op het oogenblik der aanrijding niet persoonlijk stuurde;

Dat uit het straffelijk onderzoek blijkt en overigens in vermeld arrest beslist wordt dat «de onuitlegbare bewegingen door Broeckhoven toegeschreven worden aan de tusschenkomst van Van Raemdonck die het stuur wilde bemeesteren, terwijl Broeckhoven het wilde behouden, dat het arrest hieruit afleidt dat het ongeluk dient toegeschreven aan een gemeenzame fout van Van Raemdonck en Broeckhoven.

Aangezien volgens de algemeene rechtspraak, wanneer een dronken verzekerde een auto stuurt, art. 16 der wet van 11 Juni 1874 op de verzekeringen toe-

passelijk is, en de verzekeraar niet gehouden is de schade door den verzekerde veroorzaakt te vergoeden (Hof van Beroep Brussel, 28 December 1928, R. G. Assurances 1929 nr 396. — Hof van Beroep Luik, 28 Maart 1922 Jur. Cour Liège 1922, bl. 147);

Dat het bijgevolg met volle recht is dat verweerster geweigerd heeft de vergoedingen te betalen tot dewelke aanlegger veroordeeld werd en dat de eisch aldus ongegrond voorkomt.

Om de redenen,

De Rechtbank alle andere besluiten van de hand wijzende;

Wijst aanlegger af van zijnen eisch en veroordeelt hem in de kosten.

### **CORRECTIONEELE RECHTBANK ANTWERPEN** **zetelende in graad van beroep**

8e Kamer. — 5 November 1935.

Voorzitter : Mr de Baer.

Rechtters : MMrs Delvaux en Schilling.

Pleiters : Mrs Valvekens en Ooms.

### **VERVOER. — VERJARING. — NON BIS IN IDEM. — RES JUDICATA.**

*De verjaring inzake vervoer, die een jaar bedraagt, kan verdubbeld worden.*

*Wanneer de rechter den betichte van alle vervolgingen verzendt, omdat het Openbaar Ministerie in de dagvaarding een wettekst, welke niet in zake toepasselijk was, voorzien heeft, mag dezelfde betichte later, op grond van de wetsbepaling welke op zijn geval toepasselijk was, nog eens gedaagd worden.*

O. M. t/ De Clercq en Moerkens.

### **Vorderingen van het Openbaar Ministerie**

Aangezien Moerkens, beticht van inbreuk op artikel 420 van het S. W. B. door bevel der Raadskamer in dato 3 October 1934 met aanneming van verzachtende omstandigheden verzonden werd vóór de politierechtbank « onverminderd de vervolging van ambtswege hoofdens overtredingen » door den heer ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de Politierechtbank, gewoordingen welke hem ook de mogelijkheid laten de wanbedrijven welke in zijn bevoegdheid vallen van ambtswege te vervolgen;

Dat hij enkel op 2 Juni 1935 gedaagd werd om te verschijnen voor de politierechtbank van het kanton Brecht, hoofdens inbreuk op artikel 420 voornoemd, inbreuk welk door voornoemd bevel een overtreding geworden was, verjaardbaar bij zes maanden, en in voorkomend geval verjaard;

Dat terzelfder tijd ook op 2 Juni de genaamde De Clercq Martinus gedaagd werd hoofdens inbreuk op artikel 55 van het K. B. van 1 Februari 1936, ten verzoeke van den heer ambtenaar van het Openbaar Ministerie, om vóór dezelfde Rechtbank, zelfde zitting van 20 Juni 1935 te verschijnen, en wegens feiten samenhangend met het feit ten laste gelegd van Moerkens en gepleegd op 3 Juli 1934;

Dat de verjaring dezer inbreuken welke een jaar is en verdubbeld kan worden, niet bereikt was;

Dat ter zitting van 20 Juni waarop beide zaken samengevoegd werden, de eerste Rechter beslist heeft door vonnis, hetwelk kracht van gewijde heeft bekomen;

1°) Dat het feit, inbreuk op artikel 420, ten laste gelegd aan Moerkens, verjaard was; 2°) en besloot tot uitstel van de beslissing wat De Clercq betrof, om hem toe te laten Moerkens hoofdens niet verjaarde feiten (inbreuken op het verkeer) te dagen en dat de zaak daarom op 27 Juni uitgesteld werd;

Dat zulks gedaan werd een eerste maal op onrechtmatige wijze door een Nederlandsche deurwaarder, zooals verklaard werd door een tweede vonnis van den politierechter in dato 27 Juni 1935, vonnis dat kracht van gewijsde heeft bekomen;

Dat dit vonnis De Clercq vrijgesproken heeft en zijnen eisch tegen Moerkens op onregelmatige wijze ingeleid verklaarde;

Dat op 24 Juli 1935 Moerkens, De Clercq rechtstreeks gedaagd heeft voor dezelfde politierechtbank wegens dezelfde feiten en dat de zaak op 27 Juli 1935 door de politierechtbank opgeroepen werd;

Dat ter zitting de gedaagde De Clercq uitstel vroeg om Moerkens hoofdens inbreuk op het verkeer ook rechtstreeks te mogen dagen, wat verleend werd, en wat regelmatig geschiedde door akte van deurwaarder Duwaerts in dato 20 Juni 1935;

Dat door dit exploit Moerkens gedaagd werd hoofdens:

A) inbreuk op artikel 420 S. W. ;

B) inbreuken op het verkeer;

Dat de eisch van De Clercq, wat inbreuk op artikel 420 betreft, niet ontvankelijk was ingevolge het principieel *non bis in idem*, daar Moerkens — zooals hooger gezegd — hoofdens dit feit reeds vrijgesproken was geweest;

Dat de inbreuken tegen het verkeer niet verjaard waren, gepleegd zijnde op 3 Juli 1934 en de dagvaarding van 28 Juli 1935 hebbende de verjaring onderbroken;

Dat bij vonnis van 2 Juli 1935 beide betichten, de zaak gevoegd geweest zijnde, veroordeeld werden;

Dat de veroordeeling van De Clercq nochtans onmogelijk was, daar hij vroeger reeds wegens dezelfde feiten door een in kracht van gewijde gegaan vonnis vrijgesproken was geweest; dat door zijne veroordeeling de eerste rechter de principieel van *Res judicata* en *non bis in idem* gekrenkt heeft;

Dat de veroordeeling van Moerkens wegens inbreuken op het verkeer mogelijk was indien men aanneemt dat de politierechtbank op regelmatige wijze met die wanbedrijven — in zijne bevoegdheid vallende — gelast werd; dat zulks betwistbaar is daar zij volgens de dagvaarding samenhangend waren met een wanbedrijf vallende in de bevoegdheid van de correctioneel rechtbank, weten inbreuk, op artikel 420, maar dat wel is waar die inbreuk reeds gecontraventionnaliseerd was en dus een overtreding geworden was, doch dat in alle geval zulks van weinig belang is daar dit feit zooals hooger gezegd, verjaard is;

Dat men ten onrechte pleit dat de inbreuken op het verkeer door Moerkens gepleegd maar een feit zouden uitmaken met het feit van inbreuk op art. 420; dat zelfs, indien zulks waar was, de verjaring van

een jaar van dit feit aanzien als inbreuk op het verkeer, nog zou blijven bestaan;

Om deze redenen:

Vordert de ondergeteekende Procureur des Konings de Rechtbank:

1°) zeggen dat de vordering tegen De Clercq niet ontvankelijk is ingevolge de principen *Res judicata* en *non bis in idem*, hem zonder kosten buiten zaak te stellen;

2°) zeggen dat de vordering tegen Moerkens hoofdens inbreuk op art. 420 ook niet ontvankelijk is door verjaring en ook ingevolge de principen *Res judicata* en *non bis in idem*; dat de vordering tegen hem hoofdens inbreuk op het verkeer ontvankelijk is en hem te verwijzen diensvolgens tot de straffen door de wet voorzien en tot al de kosten;

3°) de eisch van De Clercq als burgerlijke partij gedeeltelijk ontvankelijk en gegrond te verklaren; Moerkens als burgerlijke partij niet ontvankelijk te verklaren.

Gedaan ter zitting op 22 September 1935.  
(get.) Van Hille.

#### Vonnis

##### 1°) Strafvordering tegen Moerkens.

Aangezien Moerkens door het Openbaar Ministerie vervolgd werd op grond van artikel 420 van het strafwetboek wegens de feiten op 3 Juli 1934 gepleegd; dat dit wanbedrijf gecontraventionnaliseerd werd door de Raadkamer en betichte voor de Politierechter van Brecht verzonden werd «onverminderd de vervolging wegens overtredingen»;

Dat door vonnis van Brecht van 20 Juli 1935 de inbreuk op art. 420 waarvoor hij vervolgd was, verjaard werd verklaard;

Aangezien Moerkens dan bij rechtstreeksche daging ten verzoeken van De Clercq op 28 Juli 1935 nogmaals voor hetzelfde feit (inbreuk op art. 420 S. W. B.) voor dezelfde Rechtbank werd gedaagd, maar dat door die daging Moerkens daarenboven vervolgd werd wegens overtredingen op de wet over het verkeer; dat de eerste rechter, uit het oog verliezende dat hij reeds gevonnist had op het feit voorzien door art. 420 in een tweede vonnis geveld op 2 Juli 1935, herhaalt heeft dat dit feit verjaard was wanneer hij volgens het princip *non bis in idem* de eisch voor wat art. 420 betrof niet ontvankelijk hadde moeten verklaren;

Aangezien de eerste rechter nochtans met rede in hetzelfde vonnis Moerkens veroordeeld heeft wegens inbreuk op de wet over het verkeer;

Aangezien inderdaad:

a) de eerste rechter bevoegd was om die overtreding te vonnissen, vermits zelfs indien men aanneemt dat ze verknocht was met het wanbedrijf voorzien door artikel 420 S. W. B. dit wanbedrijf door de Raadkamer gecontraventionnaliseerd was en aldus ook onder zijne bevoegdheid viel;

b) de feiten niet verjaard waren: inderdaad indien voor wat de overtredingen betreft waarop de verjaring van zes maanden toepasselijk is eene daad van onderzoek of vervolging binnen die zes maanden gesteld de verjaring stuit, dan moet men, *mutatis mutandis*, hetzelfde aannemen voor wat de feiten betreft waarop de verjaring van een jaar zich toepast; (zie AAr. Verbrek. 28. I. 1929 op 't vervoer Pas. 1929

I. 73; Verbrek. 21 Jan. 1935 Rev. Drt. Pin. et Crim. 1935, blz. 262);

c) de feiten bewezen zijn: inderdaad Moerkens bekend dat hij, na 't signaal van de aankomende auto gehoord te hebben, zonder te weten van waar deze auto ging komen, 't kruispunt met eene zekere snelheid overstak, zonder zich te bekommeren of die auto niet van zijn rechterkant ging komen, in welk geval hij de doortocht aan den aankomenden auto had moeten vrij laten; dat hij aldus bekent eene onvoorzichtigheid begaan te hebben omdat hij, verwittigd zijnde van de mogelijkheid eener hindernis, zijnen gang niet genoeg vertraagd heeft om bij het opdagen dier hindernis, te kunnen stoppen; dat trouwens dient opgemerkt dat hij het is die op den achterkant van den auto De Clercq is komen botsen;

##### 2°) Strafvordering tegen De Clercq:

Aangezien De Clercq door het Openbaar Ministerie vervolgd werd wegens «inbreuk op art. 55 van het K. B. van 1 Februari 1934»; dat hij door het vonnis van 27 Juni 1935 buiten zake gesteld werd «hoofdens inbreuk op het K. B. van 1 Februari 1934» omdat op het oogenblik der feiten het K. B. van 1 Februari 1934 nog niet toepasselijk was, maar dat de rechter er bijvoegde dat er diende vervolgd te worden op grond van het algemeen reglement van 26 Oogst 1935;

Aangezien De Clercq dan bij rechtstreeksche daging ten verzoeken van Moerkens voor hetzelfde feit op 24 Juni 1935 vervolgd werd, namelijk om den doorgang niet te hebben vrijgelaten voor Moerkens, die van rechts kwam, hetgeen eene vervolging daarstelde op grond van het K. B. van 26 Oogst 1925;

Aangezien de eerste rechter met rede op 2 Juli 1935 De Clercq heeft veroordeeld wegens deze laatste overtreding; inderdaad bij vonnis van 24 Juni 1935 werd hij niet vrijgesproken wegens het feit hem ten laste gelegd maar enkel wegens de betichting daar de vervolgingen plaats grepen krachtens een reglement dat nog niet in voege was getreden; dat de eerste rechter *non bis in idem* en *des judicata* niet heeft miskend daar hij klaarblijkelijk in zijne beweegreden en (vonnis van 24 Juni 1935) heeft laten uitschijnen dat hij voorbehoud maakte het feit te beslechten indien dit feit zou vervolgd worden op basis van gepaste wetsbeschikkingen;

Het overige zonder belang.

NOTA. — Uit de uiteenzetting der feiten, welke op zeer nauwkeurige wijze gegeven wordt in de vorderingen van het O. M. en in het vonnis, spruit dat op 27 Juni 1935 De Clercq, welke gedaagd was om een overtreding te hebben gepleegd op artikel 55 van het K. B. van 1 Februari 1934 op de politie van vervoer en verkeer, verzonden werd van alle betichting hoofdens inbreuk op het K. B. van 1 Februari 1934 en buiten zaak gesteld werd zonder kosten, door vonnis welke als volgt gemotiveerd was: «Aangezien de feiten dagteekenen van den 3 Juli 1934, dat er ten onrechte vervolgd werd op grond van het K. B. van 1 Februari 1934, dat er dient vervolgd te worden op grond van het algemeen reglement van 26 Augustus 1925», en welke kracht van gewijsde heeft bekomen.

Dat nochtans op 24 Juli 1935 De Clercq, rechtstreeks gedaagd werd door Moerkens wegens inbreuk op artikel 11 van het K. B. van 26 Augustus 1925 gewijzigd door het K. B. van 1 Juni 1931, artikel 2, welke hetzelfde voorziet als artikel 55 van het K. B. van 1 Februari 1934, of 28 Juni 1935 veroordeeld werd; dat deze veroordeeling bevestigd werd door vonnis van de Boetstrafelijke Rechtbank, zetelende in grond van beroep.

De vraag rees of de openbare vordering tegen De Clercq niet meer ontvankelijk was de tweede maal, ingevolge de principen *Non bis in idem* en *Res Judicata*.

Hij werd een eerste maal vrijgesproken. Weliswaar heeft

de rechter in zijn eerste vonnis gezegd dat men op grond van een verkeerd K. B. vervolgd had. Maar de rechter wordt gelast met een feit en niet met een artikel van een wet of van een K. B. Indien een feit slechts omschreven werd of als betuigd door een verkeerde wetsbepaling aangegeven wordt moet hij, indien het feit in zijne bevoegdheid valt, de qualificatie veranderen en het artikel, dat in feite dient toegepast te worden, aanduiden, mits den betichte van deze verandering te waarschuwen. (Cass. 20 Juni 1934 R. D. P. 1934 n° 259).

Misschien mocht men daarover twijfelen indien de rechter enkel en alleen gezegd had in zijn vonnis van 27 Juni 1935 dat de openbare vordering niet ontvankelijk was en niet beslist had ten gronde, zooals Beltjens het zegt: « l'autorité que la loi attache à la chose jugée au criminel suppose un jugement statuant sur le fond et non pas seulement sur la recevabilité de l'action publique », (op artikel 3 van de wet van 17 April 1818, n° 99).

Men kan antwoorden dat het vonnis van 27 Juni 1935 tegenstrijdig is in dezen zin dat volgens het dispositief het een vonnis van vrijspraak is, als wanneer het volgens de motieven een vonnis van niet ontvankelijkheid van de openbare vordering daartelt. Maar in dit geval heeft het dispositief en niet de motieven kracht van gewijsde. (Répertoire Pratique de Droit Belge V° chose jugée n° 52). Maar in zake heeft hij den betichte vrijgesproken, wel is waar van een betichting in de dagvaarding aangeduid als vallende onder een wetsbepaling welke nog niet in voege was, maar nochtans wegens een feit dat strafbaar was op het oogenblik dat het gepleegd werd.

De eerste rechter had zich misschien moeten vergenoegen met een zuiver en louter materiele vergissing te verbeteren.

Er bestaan twee uitzonderingen op het principie dat, na vrijspraak, de betichte een tweede tweede maal onder een ander qualificatie kan vervolgd worden:

1°) Indien er sprake is van een veroordeelde welke, ingevolge een negatief verdikt van de jury, vrijgesproken werd. (Artikel 360 van het Wetboek van Vorderingen in Strafsaken). Deze uitzondering bestaat enkel wat de vrijspraken betreft door de Assisenhoven. (Braas Traité élémentaire de l'instruction criminelle, bl. 55. Répertoire Pratique de Droit Belge V° Chose jugée n° 66, 92, 100 en 101: « Quand le Tribunal Correctionnel ou de Police doit juger un délit ou une contravention, il ne se borne pas à examiner le fait tel qu'il est qualifié, mais il l'envisage sous tous ses aspects et au point de vue de tous les rapports qu'il faut avoir avec le droit pénal. Quand il juge que l'accusé est coupable ou qu'il est innocent, il décide qu'il a commis ou qu'il n'a pas commis tel ou tel fait punissable. En d'autres mots, le prévenu qui, en matière correctionnelle ou de police, a été acquitté, ne peut, contrairement à cette juridiction, être poursuivi à raison du même fait autrement qualifié. (Cass. 16 Juni 1924, Pas. 24-I-457). Ce tribunal correctionnel ou de police n'est pas lié par la qualification que le ministère public a donnée au fait. Il doit au contraire dans les limites de sa compétence modifier la qualification du fait si celle-ci ne correspond pas à l'aspect du fait tel qu'il résulte des débats à l'audience ». (Zie ook Haut Droit Pénal Belge n°1305).

Wel verstaan indien, volgens de nieuwe qualificatie, de Rechtbank onbevoegd is moet zij zich beperken deze onbevoegdheid, in te roepen zelfs van ambtswege en dan wordt er geen beslissing ten gronde geveld, noch veroordeling noch vrijspraak en staat het vrij aan het Openbaar Ministerie den betichte voor de bevoegde jurisdictie te verzenden. Zie gevallen van toepassing (Cass. 7 April 1849, Pas. 49-I-181; Cass. 7 October 1883, Pas. 83-I-139; Aarlen 24 December 1902 R. P. 1904 n° 386). Alzoo beperkt, wordt nochtans deze uitzondering nog gecritikeerd door de Rechtsleer (Braas loc. cit. nota 2). Er dient opgemerkt te worden dat zelfs artikel 360 als volgt luidt: « Wegens hetzelfde feit zooals het werd omschreven ». In zake moest het feit op dezelfde manier omschreven worden dat het een inbreuk zij op artikel 11 van het K. B. van 1925 of 55 van het K. B. van 1934, welk beide over dezelfde betichting in dezelfde bevorderingen spreken.

Indien de nieuwe betichting een ander feit zou voorstellen, zou men een tweede maal mogen vervolgen. Crahay (Traité des contraventions de police p. 173) geeft er een voorbeeld van: « Ainsi, un individu acquitté du chef d'avoir le 1 mars 1886, passé, sans en avoir le droit, sur le terrain ensemencé d'autrui, ne peut plus être repris de ce chef, bien que l'on ait découvert, depuis le jugement, un témoin oculaire du fait. Mais si ce témoin déclare en outre, que l'individu était accompagné d'un chien et qu'il a fait passer ce chien sur le dit terrain, il n'y a plus identité du fait matériel, bien qu'il s'agisse de la même contravention (Code Pénal art. 552 6°) et le même prévenu pourra être traduit en justice, du chef d'avoir fait passer son chien sur ce champ, sans pouvoir opposer l'axiome non bis in idem ».

2°) Indien hij de eerste maal vervolgd werd wegens een feit dat geen misdrijf uitmaakt, b.v., aanslag op de eerbaarheid, op een meisje meer dan 16 jaar oud, zonder geweld of bedreigingen (Cass. 26 Maart 1848, Pas. 78-I-265), dan is er geen spraak van vrijspraak maar van niet ontvankelijkheid van de openbare vordering.

In alle andere gevallen indien het feit en de daden dezelfde zijn, is, in politie of in boetstraffelijke zaken, na een vrijspraak geen verdere vervolging mogelijk.

Zooals het Répertoire Pratique het schrijft: « Mais la maxime *Res judicata pro veritate habetur* est nécessaire surtout en matière répressive à cause de la gravité des intérêts engagés; que deviendrait la société si la liberté, la fortune, l'honneur, la vie même de ses membres étaient constamment menacés si un jugement d'acquiescement pouvait être révisé ».

De oude romeinsche rechtsgeleerden zegden het ook in zeer passende formules: « Fisdem crimenibus, quibus quis liberatus est, non praeses pati eundem accusari ». (Ulpianus dig. L. XLVIII Tit. II-7-al. 2); « qui de crimino publico in accusationem deductus est, ab alis super eodem crimina deferri non potest ». (Cod. L. IX tit. II de accusatio nibus et inscriptionibus).

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN (in Handelszaken)

25 November 1935

Voorzitter: Mr Meulemans

Rechters: HH. Alen en Hofman.

Pleiters: Mters Baudot en De Ridder

FAILLISSEMENT. — BEVOORRECHTE GE-  
RECHTSKOSTEN. — AANGIFTE VAN NALA-  
TENSCHAP.

*Het opmaken en indienen door een Notaris van een aangifte eener nalatenschap is voordeelig voor de schuldeischers, is eene wettelijke verplichting en vrijwaart de belangen der schuldeischers; de kosten die er uit voortvloeien moeten dan ook als bevoorrecht aanzien (art. 19 § 1 wet van 16 December 1851).*

Baudot q. q. t/ Fris

Aangezien notaris Fris eene schuldvordering op het faillissement Borremans heeft verklaard van 400,11 fr. voor het opmaken en indienen der aangifte van nalatenschap van vrouw Borremans-Bruylants, overledene echtgenoot van den gefailleerde; dat hij vraagt dat zijne schuldvordering bevoorrecht zoude verklaard worden als gerechtskosten ingevolge artikel 19 lid 1 der wet van 16 December 1851;

Aangezien de curator het bedrag der schuldvordering niet betwist; dat de betwisting slaat op het voorrecht door den schuldeischer opgevorderd;

Aangezien in de klas der bevoorrechte gerechtskosten moeten gerangschikt worden al de kosten gedaan in het algemeen belang der schuldeischers voor de bewaring, de vereffening en de verwezenlijking van het mobiliair actief van den schuldenaar; dat er geen onderscheid dient gemaakt tusschen de kosten gedaan tijdens een rechterlijk geding en deze gedaan ter gelegenheid van buitenrechterlijke akten en beweringen (handelsrechtbank van Gent, 6 Februari 1906, P. P. 1907, n. 871);

Aangezien het opmaken en indienen der aangifte van eene nalatenschap aan dewelke gefailleerde Borremans deel genomen heeft, ontegensprekelijk voordeelig is voor zijne schuldeischers; dat deze aangifte, die een wettelijke verplichting uitmaakt, het gemeenschappelijk bezit der echtelieden Borremans doet vaststellen en tevens toelaat het actief van den gefailleerde weder te herstellen; dat ten slotte be-

wuste maatregel voor gevolg heeft gehad de belangen der schuldeischers te vrijwaren en dat derhalve de kosten die er uit voortvloeien als bevoorrecht moeten aanzien worden ;

Om deze redenen

De rechtbank, zetelende in handelszaken, gehoord in zijn verslag den heer rechter Hofman, rechter-commissaris in zake, alle verdere of strijdige besluiten verwerpende, zegt dat notaris Fris op het bevoorrecht passief van het faillissement Borremans zal ingeschreven worden voor een bedrag van 400,11 fr. Legt de kosten ten laste der massa.

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

29 April 1935

Voorzitter: Mr Meulemans

Rechters: HH. Alen en Hofman

Openbaar Ministerie: Mr. Baers, substituut

Pleiters: Mters De Ridder, Brusselaers en Van Kesbeek

AANSPRAKELIJKHEID (Art. 1382 en 1384)

I. — GENEESHEER. — BIJKOMENDE ZORGEN DOOR EENE ZIEKENVERPLEEGSTER DOORGAANS VERSTREKT. — GEEN AANSPRAKELIJKHEID.

II. — COMMISSIE VAN OPENBAREN ONDERSTAND. — AANSPRAKELIJKHEID VOOR DADEN DER VERPLEEGSTER DOOR HAAR AANGESTELD.

I. — *Een geneesheer, (heelmeeester) staat niet in voor de bijkomende zorgen die aan een zieke na een heilkundige bewerking moeten worden verstrekt; zeker niet voor die elementaire zorgen die doorgaans aan eene ziekenverpleegster worden overgelaten.*

II. — *Een commissie van Openbaren Onderstand is burgerlijk verantwoordelijk voor de onrechtmatige daad eener verpleegster eens dat het bewezen is dat er een verband van afhankelijkheid tusschen bestond*

Scheers t/ Dr. D. S., De Rijk en Commissie van Openbaren Onderstand van Mechelen

Aangezien het geding strekt tot het bekomen van de twee eerste verweerders solidairlijk en van de derde verweester als burgerlijk verantwoordelijk voor de tweede, eener som van 12300 fr. ten titel van schadevergoeding wegens brandwonden door hem opgelopen tijdens eene heilkundige bewerking die hij heeft ondergaan, schade waarvoor hij de verweerders verantwoordelijk stelt ;

Aangezien partijen het eens zijn over de feiten: eischer heeft op 10 Februari 1934 te Mechelen in het gasthuis van den eersten verweerder, een heilkundige bewerking ondergaan voor blindedarmontsteking, de bewerking werd uitgevoerd door verweerder, in zijn hoedanigheid van heelmeeester, eischer is daarna verzorgd geweest door de tweede verweester, De Ryck, ziekenverpleegster dewelke zich onder den naam van Zuster Dominica, in dienst bevond van de

derde verweester, de Commissie van Openbaren Onderstand, eischer is, na de heilkundige behandeling aan de voeten verbrand geweest door een kruik warm water in zijn bed gelegd door de tweede verweester De Ryck;

Aangezien het de taak niet is van den heelmeeester voortdurend het ook te houden op de bijkomende zorgen welke aan een zieke moeten toegediend worden, na de operatie, ten minste niet op zorgen van den aard als die hier in kwestie. Dat over het algemeen zulke *elementaire zorgen aan de ziekenverpleegster* worden overgelaten, die er dan ook de verantwoordelijkheid van draagt;

Dat het de gewoonte niet is en ook niet zijn plicht, dat de heelmeeester den geopereerde vergezelt tot in zijn bed, daar zijn tegenwoordigheid noodig is in de operatiekamer waar meestal andere behandelingen op hem wachten;

Aangezien uit deze beschouwingen spruit dat in onderhavig geval de verantwoordelijkheid van verweerder dient buiten zake gesteld;

Aangezien de schade door eischer geleden betwist wordt dat er tot nog toe geen genoegzame gegevens voor handen zijn om de schade te bepalen ;

dat nochtans van nu af dient vastgesteld dat de derder verweester, de Commissie van Openbaren Onderstand, burgerlijk verantwoordelijk is voor de tweede verweester, De Ryck daar het verband van afhankelijkheid der eene ten opzichte der andere niet ontkend is;

Aangezien er in den stand der zaak bij voorraad navermelde som aan eischer dient toegekend;

Om deze redenen,

De Rechtbank, gehoord in openbare terechtzitting den heer Baers, substituut procureur des Konings, in zijn eensluitend advies, verklaard de derde vergrond tegenover den eersten verweerder, stelt hem buiten zake zonder kosten; verklaar de derde verweester, de Commissie van Openbaren Onderstand, burgerlijk verantwoordelijk voor de tweede verweester, De Ryck, veroordeelt die verweersters, De Ryck, en de Commissie van Openbaren Onderstand, om bij voorraad aan eischer te betalen een som van 5000 frank; en alvorens verder ten gronde te beslissen, benoemt tot deskundigen, de heeren: Louveaux, wetsdokter, Tambuyser Cyr., geneesheer en Van der Voordt, heilkundige dokter te Mechelen, die na behoorlijke eedaflegging, voor zending zullen hebben eischer te onderzoeken, na te gaan welke schade hij geleden heeft tengevolge der door hem opgelopen brandwonden in hoogervermelde omstandigheden, den graad van zijn bestendige onbekwaamheid tot werken vast te stellen;

Om na neerlegging van hun verslag verder te worden geprocedeerd.

Behoudt de kosten voor.

Verschuift de zaak op 7 October 1935.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG  
WEEKBLAD !!!

**CORRECTIONEELE RECHTBANK TE HASSELT**

Zetelend in. beroep. — 16 November 1935

Voorzitter : M. Soest.

Rechters : HH. Goffinet en Kellens.

Op. Min. : M. Van de Velde, substituut.

Pleiters : Mters Vanrusselt en H. Van der Donckt.

**STRAFVORDERING.****VERKEERSONGEVAL. — LICHAMELIJKE SCHADE. — EENDAADSCHHE SAMENLOOP. — ONBEVOEGDHEID VAN DEN POLITIERECHTER.**

*Wanneer het tijdens de behandeling blijkt, dat het slachtoffer van een ongeval niet alleen stoffelijke schade, maar ook verwondingen heeft opgelopen, is er ééndaadsche samenloop van een overtreding en een delikt (art. 418-420 G. W. B.), die ondeelbaar is, en moet de Politierichter zich onbevoegd verklaren.*

Op. Min. en Roothoof t/ Cousse.

Om te hooren beslissen over het beroep waarin Coune A. J. G. zich heeft voorzien tegen een vonnis, uitgesproken door de politierechtbank van het kanton Herck-de-Stad, den 7 Juni 1935, dat Coune A. J. G. veroordeelt wegens de betichting van te Haelen, den 16 Januari 1935, in overtreding aan de wetten, bouwstoffen of welke andere voorwerpen, welke hij op den openbaren weg heeft geplaatst of gelaten, genoegzaam te verlichten,

tot eene geldboete van 10 fr. gebracht op 70 fr. of twee dagen gevangzitting en tot de kosten berekend op de som van 50 fr. 70 centiem.

En daarenboven te betalen aan de burgerlijke partij ten titel van schadevergoeding de som van 38.067,47 fr., met de wettelijke intresten vanaf den dag van het ongeval en de kosten;

Aangezien het beroep regelmatig is in den vorm en ingesteld is geworden binnen den termijn door de wet bepaald;

Overwegende dat betichte voor de Rechtbank van enkele politie van het kanton Herck-de-Stad, te recht stond, als hebbende te Haelen, den 16 Januari 1935, in overtreding aan de wetten verzuimd, bouwstoffen of welke hij op den openbaren weg had neergelegd of gelaten, genoegzaam te verlichten;

Overwegende, dat het bleek uit de behandeling der zaak, ter zitting van den 12den April 1935 der voormelde rechtbank, dat Vermeiren Victor, autovervoerder, in dienst der burgerlijke partij, ten gevolge van deze onvoldoende verlichting, verwondingen door gebrek aan vooruitzicht of voorzorg zou hebben ondergaan;

Overwegende, dat de eerste rechter, niettegenstaande dit nieuw bestanddeel hem ter zitting ter kennis gebracht, niettemin en ten onrechte, zich bevoegd verklaard heeft om te oordeelen over de overtreding aan hem onderworpen;

Overwegende dat er immers ongetwijfeld ééndaadsche samenloop bestaat van een enkele overtreding met een inbreuk op artikel 418-420 S. W. B.

Overwegende, dat het misdrijf voorzien bij artikel 418-420 S. W. B. zijn oorzaak of een zijner oorzaken schijnt te vinden in het feit, de overtreding uitmakende die betichte ten laste gelegd wordt;

Dat er een innig verband ligt tusschen beide misdrijven door één en hetzelfde feit ontstaan, zoodat zij als ondeelbaar voorkomen; overwegende dat de eerste rechter zich dus onbevoegd hadde moeten verklaren;

Overwegende dat er bijgevolg geen aanleiding bestaat vooralsnog den grond der zaak te onderzoeken;

Om deze beweegredenen,

De Rechtbank statueerende op tegenspraak in zake van enkele politie;

Ontvangt het beroep;

Hervormt het vonnis van den eersten rechter en doende wat deze hadde moeten doen,

Zegt, dat de eerste rechter onbevoegd was om over de betichting uitspraak te doen, alsmede over den eisch der burgerlijke partij, Roothoof Jan en Jules, vrachtvoerders, te Schooten;

Verzendt de zaak naar den heer Procureur des Konings;

Legt de kosten ten laste der vervolgende partij;

Het Openbaar Ministerie is gelast met de uitvoering van tegenwoordig vonnis.

**WERKRECHTERSRAAD TE BRUGGE**

Kamer voor Werklieden — 25 November 1935

Voorzitter: M. Ramboer

Rechtskundig Bijzitter: Mr L. B. Van den Bussche

Pleiter: Mster Rob. Ancot

**GEBRUIK DER TALEN IN GERECHTSZAKEN. — DAGVAARDING. — TWEETALIG ORIGINEEL EN TWEETALIG AFSCHRIFT. — NIETIG.**

*In de Vlaamsche Provincies moet de dagvaarding, origineel en afschrift, uitsluitend in het Nederlandsch opgesteld zijn. Een tweetalig origineel of afschrift zou nietig zijn.*

Pillaert en cs. c/ Liégeois

Overwegende dat de vordering ingespannen door aanleggers Pillaert Degraeve en Gabriel tegen verweerder René Liégeois, ertoe strekt deze laatste te hooren verwijzen aan de aanleggers respectievelijk en in bovengestelde volgorde twee duizend acht honderd, dertien honderd, en duizend dertig frank te betalen mitsgaders draagbaarverklaring der gezegde sommen, verwijzing tot de rechterlijke renten en tot de kosten.

Overwegende dat de dagvaarding zooals zij ter griffie is gekomen uit twee verschillende deelen bestaat: één dat volledig in het Nederlandsch gesteld is en een tweede dat dezelfde akte in het Fransch herhaalt:

Dat in het Fransch gedeelte, door den deurwaarder bevestigd wordt dat hij een afschrift van hetzelfde gelaten heeft aan verweerder; dat in de Nederlandsche tekst door den deurwaarder bevestigd wordt dat hij aan verweerder «eene kopij gelaten heeft van dit exploit in de Vlaamsche taal voor hetgeen de genaamde René Liégeois betreft, met vergezelling van een kopij in de Fransche taal.»

Overwegende dat de Heer Liégeois te Blankenberge gedaagd werd;

Overwegende dat deze dagvaarding opgesteld in tweetalig origineel, met bevestiging dat de kopij in de twee talen werd afgegeven, aan een gedaagde in de Nederlandsch sprekende provincies, nietig is als strijdig met de wet van 15 Juni 1935 artikel 2;

Dat inderdaad luidens gezegd artikel alle origineelen en alle afschriften en «geheel de rechtspleging» uitsluitend in het Nederlandsch dienen opgesteld te worden;

Dat luidens artikel 38 een vertaling alleen bij de akten van rechtspleging dient gevoegd te worden, wanneer die beteekend worden «in een Waalsche gemeente die niet behoort tot de Brusselsche agglomeratie»;

Overwegende dat overigens de vorderingen der verschillende aanleggers tegen denzelfden verweerder volledig onafhankelijk zijn van elkaar, dat deze vorderingen onderling zelfs geen rechtsverband hebben;

Dat iedere afzonderlijke vordering bij afzonderlijke dagvaarding moet ingeleid worden en de onderhavige vorderingen allen onontvankelijk zijn wegens overtreding van dezen regel;

Gezien artikel 71 en art. 1031 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering;

Om deze redenen de werkrechtensraad te Brugge, Kamer der Werklieden, na erover beraadslaagd te hebben, verklaart de dagvaarding nietig en de vordering onontvankelijk;

Wijst dat de kosten van de nietige dagvaarding ten laste van den deurwaarder O. V. H., te B., zullen blijven;

#### VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

3e Kanton. — 12 October 1935

Voorzitter : M. Van Nuffel

Pleiter : Mr. André Le Paige

RECHTSPLEGING VAN ART. 214 b. EN VOLGENDE VAN 'T BURGERLIJK WETBOEK. — TOEPASSING VAN ART. 21 VAN HET WETBOEK VAN BURGERLIJKE RECHTSPLEGING. — MOGELIJKHEID OM DEN VERZETTER TE ONTSLAAN VAN DE STRENGE TOEPASSING VAN DEN TERMIJN VAN VERZET

1. — Art. 21 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging is van toepassing op de rechtspleging door art. 214 b. d. en f. geregeld.

Diensvolgens mag de Vrederechter den verzetter ontslaan van de strenge toepassing van den termijn van verzet, voorzien door artikel 214 d; wanneer het blijkt, dat verzet niet tijdig op de hoogte werd gesteld van de tegen hem ingestelde procedure.

2. — Dit zal namelijk het geval zijn, wanneer de bewering van den bij zijn zuster inwonende verzetter, volgens dewelke hij nooit kennis van het door den griffier opgestuurd aanbevolen schrijven ontving, gestaafd wordt door het feit dat dit schrijven na 14 dagen aan den griffier teruggezonden werd door de post.

Boumans t/ zijne echtgenooten

Gezien het verzoekschrift ons op 19 September l.l. voorgelegd door Boumans J. A. strekkende ten einde het verzet dat verzoeker doet tegen ons vonnis bij verstek gewezen in dato 8 Augustus l.l. ontvankelijk en gegrond te hooren verklaren, te hooren beslissen dat zijne echtgenooten slechts zal gemachtigd zijn rechtstreeks van zijn loon de som van fr. 200 per maand in ontvangst te nemen en in geval het verzet niet ontvankelijk zou worden verklaard, te hooren beslissen over de vraag tot verwijzing van voormeld vonnis dewelke hij bij toepassing van art. 214 f. B. W. verklaart in te dienen;

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten:

Aangezien door ons vonnis bij verstek gewezen in dato 8 Augustus l.l., de echtgenooten van verzoeker, Maria Van Eeckhout, gemachtigd werd overeenkomstig artikel 214bis van het B. W., maandelijks een som van fr. 350 van het loon van verzoeker in ontvangst te nemen of in voorkomend geval de helft van zijn steungeld voor werkloosheid;

Aangezien voormeld vonnis op 10 Augustus l.l. werd beteekend, doch dat verzoeker aanvoert dat hij afwezig was op den dag der beteekening, dat zijn bij hem inwonende zuster verwaarloosd heeft hem de brieven door den besteller achtergelaten te overhandigen, zoodat hij het aangeteeekend schrijven op de post niet heeft kunnen afhalen en alzoo slechts kennis heeft gekregen van het bestreden vonnis door het feit dat zijn werknemer een deel van zijn loon heeft afgenomen;

Aangezien vaststaat dat het aangeteeekend schrijven van 10 Augustus l.l. na 14 dagen door de post terug aan den griffier werd verzonden;

Aangezien de omstandigheden der zaak voldoende aanwijzen dat verzoeker niet tijdig op de hoogte is gesteld geweest van de tegen hem ingestelde procedure en er diensvolgens aanleiding bestaat hem overeenkomstig art. 21 Burg. Rechtspleging te ontslaan van de strenge toepassing van het termijn om verzet te kunnen aantekenen, dat het blijkt uit de besprekingen die de wet van 20 Juli 1932 hebben voorafgegaan dat gezegd artikel van het wetboek van Burgerlijke Rechtspleging niettegenstaande de beschikkingen van art. 214 d van toepassing is op de procedure door de wet op de wederzijdsche rechten en plichten der echtgenooten ingesteld;

Aangezien nemende de noodwendigheden en de middelen zoowel van de echtgenooten van verzoeker als van verzoeker zelf, het aan de echtgenooten toe te kennen bedrag op voet der beschikkingen van art. 215 bis van het B. W. billijk op fr. 250 per maand kan worden vastgesteld;

Om deze redenen,

Wij, Xavier Van Nuffel, Vrederechter van het derde kanton van Antwerpen, nemen het verzet aan als ontvankelijk, vernietigen ons vonnis van 8 Augustus 1935 en opnieuw uitspraak doende, machtigen verweerster om maandelijks, bij uitsluiting van haar echtgenoot, rechtstreeks bij deze werkgeefster de Firma Guthri Murdoch & Co, Amsterdamstraat, 2, te Antwerpen, een som van 250 fr. per maand te ontvangen op het loon van aanlegger vanaf den eerstkomenden vervaldag, en in geval van werkloosheid van verzoeker machtigen verweerster om maandelijks

bij uitsluiting van haar echtgenoot, de helft van zijn steungeld te ontvangen, met deze verstande, dat de gelden overhandigd in uitvoering van het tegenwoordig vonnis, door den patroon van verzoeker en de werklozenkas te samen per maand het bedrag van 250 fr. niet mogen overschrijden, die vanaf den eerstkomenden vervaldag en zoolang er in rechte niet anders zal worden overbelsist;

Veroordeelen verzoeker tot de kosten van beide gedingen.

### VREDEGERECHT TE MOL.

19 Maart 1935.

Vrederechter: M. G. Lannoy  
Pleiters: Mrs. Helsen en Gepts.

### HANDELAAR. — HANDELSREGISTER. — INSCHRIJVING. — OPENBARE ORDE.

*Ingevolge art. 1 bis en 10 der wet op het handelsregister, moet de burgerlijke eisch van een handelaar die niet ingeschreven is in het handelsregister, onontvankelijk verklaard worden.*

*Deze bepaling is van openbare orde.*

T. H. t/ V. S.

Gezien de inleidende dagvaarding beteekend door deurwaarder Emiel Tirmarche, te Mol, den 15 December 1934, geboekt;

Gehoord de partijen:

Overwegende dat het vaststaat dat de eisch is ingeleid door een handelaar J. T., en voor zooveel als noodig door zijn dépothoudster Mevr. T., welke eveneens handelaarster is;

Overwegende dat art. 1 b der wet van 30 Mei 1924 betrekkelijk het invoegen van het handelsregister, en gewijzigd door de wet van 9 Maart 1929, aan den Rechter verbiedt, welk geding ook, dat zijnen oorsprong vindt in eene handelsdaad en ingeleid is door een handelaar of een handelsvennootschap, die in België gevestigd is of er een bijhuis bezit, onvankelijk te verklaren, als wanneer zijne inschrijving in het handelsregister niet is aangevraagd;

Overwegende, dat ingevolge art. 10 «elke dagvaarding, beteekend ten verzoeken van den handelaar of een handelsvennootschap, en welke zijn oorzaak vindt in een handelsdaad, moet melding maken van het nummer waaronder de eischer op het Handelsregister is ingeschreven»;

Overwegende dat de dagvaarding van deze immatriculering geen melding maakt;

Overwegende dat de grond van niet-onvankelijkheid getrokken uit art. 1 b van hooger genoemde wet, van openbare orde is en door de Rechtbank ambtshalve moet opgeworpen worden; (Rép. prat. dr. b. V° Commerciant nr 439 tot 449);

Om deze redenen,

Wij, Georges Lannoy, Vrederechter van het kanton Mol, bijgestaan van Raeymaekers Norbert, geassu-meerd-griffier, rechtdoende tegensprekelijk, verklaren den eisch niet onvankelijk en verwijzen aanlegger tot de kosten van het geding.

### ERRATUM

In het vonnis van het Vrederecht van het 4<sup>de</sup> kanton te Antwerpen, dat verscheen in ons vorig nummer, kol. 445, is een drukfout geslopen.

|                                 |                    |
|---------------------------------|--------------------|
| Er staat gedrukt :              | Er dient gelezen : |
| ...de geest moet het kunstwerk  | .....              |
| eerst bevroeden, den kunstvorm  | .....              |
| ervan vinden, naar een nieuw en | .....              |
| eigen uitgewerkt voorbeeld..... | .....oorbeeld...   |

### POLITIETRECHTBANK TE BEVEREN-WAES

15 October 1935.

Rechter: Mr J. Van Nuffel.  
Pleiter: Mr Van Haelst.

### SOCIALE WETGEVING. — GEZINSVERGOEDING. — STRAFFEN. — KONINKL. BESLUIT 14 OOGST 1933. — WETTIGHEID.

*Het Koninklijk Besluit van 14 Augustus 1933 werd niet genomen enkel als toepassing van een bepaalde wet maar ingevolge de wet van 17 Mei 1933 waarbij volmacht verleend wordt aan den Koning om zekere wetten te wijzigen en aan te vullen; Zulke K. B. hebben dus kracht van wet evenals deze gestemd door de wetgevende macht.*

*De Rechter is dus gehouden de besluitwetten toe te passen zooals ze zijn evenals gelijk welke andere wet omdat ze zelf wet uitmaken in den vollen zin van het woord en niet enkel als toepassing of uitvoering van een wet strekken. (\*)*

O. M. t/ Balliauw.

Vervolgd voor te Kieldrecht den 11en Juni 1935, als werkgever de bijdrage niet betaald te hebben aan de « Christen Compensatiekas van Waas » waarbij hij aangesloten is, voor twee inwonende personen die hij in dienst heeft;

Gezien het voorbereidend onderzoek ingevolge artikels 153 en volgende van het wetboek van rechtspleging in strafzaken;

Gezien de dagvaarding op last van het Openbaar Ministerie de verdachte gegeven, alsmede het proces-verbaal in zake opgesteld waarvan door den Griffier lezing gegeven is;

Gehoord Meester Van Haelst, advocaat te Sint-Niklaas, namens betichte in zijne verdediging;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijne besluiten strekkende tot toepassing van artikel 43 der wet van 4 Augustus 1930 en artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 14 Augustus 1933;

Overwegende dat betichte bekend de bijdrage als werkgever welke geeischt wordt op basis van het Koninklijk Besluit van 14 Augustus 1933 niet te hebben gestort voor twee personen bij hem in dienst;

Overwegende dat hij echter doet gelden dat het Koninklijk Besluit in dato 14 Augustus 1933 niet geldig is omdat het zou genomen zijn buiten het kader der wet van 17 Mei 1933 en dat het aan de Rechtbank behoort de wettigheid van een Koninklijk Besluit te onderzoeken en desgevallend nietig te verklaren;

Overwegende dat voormeld Koninklijk Besluit hier niet genomen is enkel als toepassing van eene be-

paalde wet zooals het vroeger met de wettige voorschriften instemde, maar dat gezegd Koninklijk Besluit een van deze is die genomen zijn tengevolge der wet van 17 Mei 1933 waarbij deze volmacht verleende aan den Koning gedurende een tijdverloop van drie maanden en na overlegde besluiten van gansch de Ministerraad zekere wetten te wijzigen en aan te vullen ten einde zekere maatregelen te treffen met het oog op het financieel herstel en het verwezenlijken van het begrotingsevenwicht;

Overwegende dat aldus deze Koninklijke Besluiten kracht van wet hebben evenals deze gestemd door de wetgevende macht dat men anders niet begrijpen kan waarom de wetgevende macht, vooraleer zich tijdelijk te ontlasten van haar wetgevend vermogen ten voordeele van het beheer, bijzondere voorschriften en aanbevelingen gaf aan de uitvoerende macht opdat deze bij het nemen van die Besluitwetten, niet te ver zou gaan en zou blijven binnen bepaalde overeengekomen voorschriften; dat daarbij artikel 2 van voornoemde wet bepaalt dat bij het verstrijken van den termijn van drie maanden een verslag zal gedaan worden aan de Kamers over de getroffen maatregelen;

Overwegende dat men die aanbevelingen en die sanctie van latere intrepellatie niet uitleggen kan voor het geval de wettigheid van die Besluitwetten aan den rechter zou onderworpen zijn;

Overwegende dat de rechter gehouden is die Besluitwetten toe te passen zooals ze zijn evenals gelijk welke andere wet want die Besluitwetten genomen door het Beheer zooals hooger bepaald, hebben recht volgens voornoemde wet sommige wetten te wijzigen,

zoodat ze zelf wet uitmaken in den vollen zin van het woord en niet enkel als toepassing of uitvoering van een wet strekken;

Overwegende dat er ten voordeele van den betichte verzachtende omstandigheden bestaan spruitende uit zijn vorig goed gedrag;

Overwegende dat er overtreding bestaat aan de aangehaalde artikels;

Om die redenen, de Rechtbank, rechtdoende tegen sprekelijk, verwijst den betichte in eene geldboete van 5 frank, vermeerderd met 60 deciemmen ingevolge de wet van 27 December 1928 maakt 35 frank; a ook tot de kosten des vervolgs begroot op 6 frank;

Zegt dat ingeval van niet betaling der boet binnen den tijd door de wet bepaald, de boete zal mogen vervangen worden door eene gevangzitting van een dag;

En gezien de omstandigheden der zaak en het vorig goed gedrag van den betichte tegen denwelke nog geen vroegere veroordeelingen wegens misdaad of wangedrag bestaan, schorst de uitvoering van het vonnis op gedurende een jaar behoudens de kosten;

Zegt dat hetzelfde als niet bestaande zal geacht worden, indien de veroordeelde gedurende dit tijdstek geene nieuwe veroordeeling wegens misdaad of wangedrag oploopt;

Gelast het Openbaar Ministerie met de uitvoering dezer.

(\*) *Contra* : Vredegerecht te Santhoven 6 April '35 R. W. 1934, kol. 1233, dat zich uitspreekt voor de ten het kader der verleende volmachten.

onwettigheid van het K. B. omdat het zou vallen bui-

## VEREENIGING VOOR WIJSBEGEERTE DES RECHTS

### Algemeene Vergadering te 's Gravenhage

### Mr René Victor over : Het Wezen van het Recht

Mr René Victor, uit Antwerpen, was dit jaar uitgenoodigd geworden door de Nederlandsche Vereeniging voor Wijsbegeerte des Rechts, om het woord te voeren op haar jaarlijksche algemeene vergadering, die plaats had op Zaterdag 7 dezer, te 's Gravenhage, in de zittingzaal van den Hoogen Raad.

Wij deelen hieronder het verslag mede dat over deze vergadering verscheen in de Nieuwe Rotterdamsche Courant van Zondag 8 dezer.

\* \* \*

De vereeniging voor wijsbegeerte des rechts heeft gisteren in het gebouw van den Hoogen Raad een algemeene vergadering gehouden.

Prof. Kranenburg werd als bestuurlid en als voorzitter bij acclamatie herkozen. In plaats van jhr. Von Schmid werd Mr. Van Lier, en in plaats van prof. Gerbrandy prof. Dooyeweerd als bestuurlid gekozen. Tot secretaris werd prof. Sassen gekozen, in plaats van jhr. Von Schmid.

De voorzitter huldigde jhr. Von Schmid onder applaus der vergadering voor zijn werk als secretaris.

Mr. Levenbach en Mr. Scholten werden geplaatst op de voordracht van twee kandidaten voor de functie van tegenwoordigend bestuurslid van de vereeniging in het bestuur der Algemeen Nederlandsche Vereeniging voor Wijsbegeerte.

#### INLEIDING MR. VICTOR

Vervolgens heeft Mr. René Victor, docent aan de Universiteit te Brussel, een inleiding over het wezen van het recht gehouden.

Spreker merkte op, dat de phenomenologische methode alleen in een vereeniging voor wijsbegeerte des rechts besproken kan worden. Wie nadenkt over den grond der rechtsverschijnselen, kan niet onverschillig staan tegenover de phenomenologische groep, die aan de wijsbegeerte de zekerheid der mathamiek wil geven. Haar poging is een waagstuk van bewonderenswaardige roekeloosheid. Sedert Kant hebben systematiek en methodologie de groote rol gespeeld, maar zij kunnen geen voldoening geven aan wie behoefte gevoelt om het wezen der dingen te doorgronden. Husserl heeft de negatieve stellingen van den tijdgeest aanvaard, maar verkondigt een leer, volstrekt strijdig met het Kantianisme, en is objectivist en realist. Hij neemt het bestaan van het zijnde aan, onafhankelijk van alle denken, en brengt ons terug tot Aristoteles. Maar hij gaat verder en brengt ons terug tot Plato. Zoo schept hij van deze beiden een synthese, waarin voorts Descartes een hoofdrol speelt.

Toen bij zoovelen het geloof vervangen werd door een wijsgeerige bezinning, was buitengewoon groot de be-

hoefte aan een stelsel, los van alle methaphysiek en zekerheid biedende.

Kelsen heeft deze behoefte bij velen bevredigd, maar zijn leer is beperkt, wil zijn een studie van het positieve recht, maar ziet ervan af, den grondslag van dit recht te verklaren. Intusschen, hij geeft belangrijke historische en methodologische beschouwingen, ondanks zijn afkeer van het metajuridische. Streng wetenschappelijk is zijn reine rechtsleer en dit maakt haar voor velen aantrekkelijk. Het zoeken naar een wijsgeerigen ondergrond was voor Kelsen volstrekt bijkomstig. Kaufmann e.a. hebben hun best gedaan aan Kelsen dien ondergrond te bezorgen. Spreker memoreerde voorts de poging van den Franschen jurist Alphonse Ménard en andere Franschen. Men toonde een drang naar logische werking om aldus tot zekerheid te komen. Zoo kregen velen de illusie, dat de wijsbegeerte op weg was, de mathematiek in zekerheid te evenaren. Maar de logica alleen geeft geen bevrediging. De mathematicus gevoelt evenzeer de behoefte aan bezinning. Hoe schoon heeft Poincaré zich hierover uitgesproken! Het denken over de laatste gronden van het recht werd steeds gewiegd tusschen twee uitersten, het strakrationalisme en het diepe gevoel.

Er zijn er, wien voor oogen heeft gezweefd een overbrugging van deze beide, en die hebben getracht, door te dringen tot de géométrie plus profonde, waarvan Henri Poincaré spreekt! Hoe zou deze poging velen niet hebben moeten verleiden! De eischen van rede en van gevoel beide schenen te zullen worden bevredigd door de phenomenologische methode, die natuurlijk ook werd toegepast op de wijsbegeerte des rechts. Maar de oude tegenstelling tusschen wetenschappelijke zekerheid en metaphysische fantasie is zich al ras gaan openbaren in den kring der phenomenologisten. En zij hebben ons niet de eenheid en zekerheid kunnen brengen, welke zij meenden ons te kunnen waarborgen. Spreker verwees ten deze naar zijn uitvoeriger, gedrukte inleiding. Over het algemeen hebben de schrijvers zich gehouden aan het elementaire grondbeginsel, dat door intuïtie de wezenheden kunnen worden geschouwd, maar uit dit schouwen kwamen de meest uiteenlopende resultaten voort.

Husserl en Kelsen zijn gescheiden door een geweldige kloof. De eerste neemt een materieel a priori aan. De tweede kan alleen formeele algemeenheden erkennen. Wie hen wilden vereenigen, als Kaufmann en Schreier, kwamen tot de onsamenhangendste stellingen.

De phenomenologische richting is buiten Duitschland niet kunnen doordringen. Het enthousiasme van den aanvang in Duitschland is reeds geluwd. Met haar zijn wij geen nieuwen tijd ingegaan. Maar het wezen van het recht, waarnaar de phenomenologen hebben gezocht, blijft steeds onzen geest plagen. Wij blijven zoeken naar den grond van het recht, waarin de opbouw er van als het ware reeds besloten is. Komen wij er met de phenomenologie niet, spreker uitte als zijn overtuiging, dat de sociologische rechtsleer een beteren weg biedt.

## DEBAT

Jhr. Von Schmid was de eerste debater. Hij zeide, dat in Duitschland de politieke gebeurtenissen het denken der phenomenologische richting op den achtergrond hebben gedrongen, gelijk zij alles op den achtergrond hebben gedrongen wat niet in overeenstemming was met den totalen staat. Maar voordien heeft de phenomenologische richting sedert den wereldoorlog het terrein beheerscht.

De inleider staat spreker zeer na en spreker kan zich dan ook geheel met de strekking van diens befoeg vereenigen. Tegenover den inleider zal spreker de phenomenologische richting niet verdedigen. Husserl is niet meer dan een overgangsfase van het Neo-Kantianisme naar het Sociologische. Inleiders betoog heeft een objectief karakter en kan als voorbeeld dienen voor velen in den lande, die meenen, dat zij voor alles hun eigen meening op den

voorgond moeten stellen en dat de zaak er is om den persoon te dienen.

Bij Husserl zou men van een naar het Aristotelisme neigend Platonisme kunnen spreken. Hij wil de wijsbegeerte voor altijd vast fundeeren, van uit de sfeer der centrale beleving. Alle phenomenologen willen de wijsbegeerte voeren uit het formeele naar het materiele maar tevens willen zij vasthouden het logisch algemeen geldende. Dit leidt tot het halfslachtige. De intuïtieve wezenschouw zou tot algemeene kennis moeten leiden, maar in waarheid zijn het sociale inhouden, waartoe die wezenbouw komt. Scheler heeft slechts het sociale a priori van zijn katholieke milieu intuïtief gevoeld. De Neo-Kantianen plaatsen wijsgeerig denken tegenover het leven. Het denken van het leven bepaalt bij Scheler den inhoud zijner wijsbegeerte. Er is een verband tusschen de geestesgesteldheid der phenomenologen en het verbroken evenwicht van dezen tijd. Het is opmerkelijk, dat de phenomenologische richting zich gelden deed aan den vooravond van den wereldoorlog. Spreker beriep zich op uitspraken van Hartmann e.a. op het congres te Halle om te betoogen, dat de phenomenologische richting een tijdelijke overgang naar het sociologische is. Prof. Vleeschhouwer, van Gent, heeft er onlangs op gewezen, dat alle richtingen van wijsbegeerte van dezen tijd hierin overeenkomen, dat zij de rede verwerpen. Zelfs in de wiskunde zijn de inhouden, de eximata, irrationeel gebleken. Men denkt aan Einstein.

Kaufmann proclameerde, dat de overwinningsoorlog het hoogste doel van den staat is. Dit is een zuiver situatiebegrip. Wil men recht vormen als mathematiek, dan zal dit altijd moeilijkheden geven, want het recht mist universaliteit. Het eigendomsbegrip bezit allermint een universeel karakter. Het abstracte is steeds afgetrokken van bepaalde historische situaties en niet universeel, bij het sociale.

Prof. Sassen, de volgende debater, betoogde, dat de phenomenologie een stelsel is van realistische methaphysiek. Zij wil doordringen tot de transcendentale structuur van het object, als het noodzakelijk a priori voor zijn kenbaarheid. Spreker betwistte inleider, dat het natuurrecht dood zou zijn. *Les gens que vous tuez se portent assez bien.* Velen hebben een onjuiste opvatting van het natuurrecht en deze opvatting komt ook in inleiders praeadvies tot uiting. De Thomistische opvatting van het natuurrecht heeft spreker er met den besten wil niet in kunnen vinden. Een afleiden van natuurrecht uit goddelijke openbaring is voor het Thomistisch denken een contradictio in terminis. Ook van een afleiden van natuurrecht uit de rede is in de Thomistische opvatting geen sprake. Wel laat zij het natuurrecht afleiden door de rede uit objectieve gegevens onafhankelijk van het denken n.l. uit de natuur van den mensch als redelijk zintuigelijk levend wezen. Wat daaraan naar objectieve beoordeeling toekomt, vindt zijn uitdrukking in algemeene regels, die als beginselen kunnen gelden bij de ordeningen van de verhoudingen in de menschelijke samenleving. Die regels zelf zijn naar objectieven grond gegeven in de menschelijke natuur en als zoodanig anterior aan alle feitelijke verhoudingen. In dien zin kan men van een a priori van het natuurrecht spreken, wel te verstaan van een objectief a priori.

Inleiders betoog leidde spreker verder tot uitvoerige beschouwingen.

De heer Van Deventer uitte bezwaar tegen de voorstelling, alsof met de sociologie het laatste woord zou zijn gesproken. Zij geeft geen eenheid, mede door de tegenstelling tusschen materie en geest, die men wel kan aanvaarden maar die geen oplossing geeft. Het zoeken naar een materiaal en een formeel a priori — wat is dit? Wij moeten beginnen met het waarnemen van verschijnselen en zoeken naar abstracties. Vele filosofische a priori's zijn een abstractie, met toevoeging van een klein ethisch elementje. De groote fout, ook in de rechtswetenschappen gemaakt, is, dat men uit vakijdelheid een geïsoleerde we-

geïncfluenceerd door de omstandigheden, enz. om te kunnen besluiten tot een onveranderlijkheid bij de menselijke natuur.

Wat spreker sociologische rechtsbeschouwing betreft, te vaak wordt uit het oog verloren, dat de mensch in de maatschappij leeft. Hij ondergaat daar allerlei invloeden. Buiten de maatschappij kan er geen recht zijn. De stof, waarop allerlei invloeden inwerken, de psyche van den individu, is mede van groot belang. Vandaar tevens de beteekenis van Krabbe's rechtstheorie en van Kranenburgs evenredigheid. Maar Krabbe heeft in zijn werk de maatschappelijke invloeden uit het oog verloren. De invloeden zijn materieel, maar ook geestelijk. Men scheidt ze niet van elkaar en kenne niet, als dr. Volkhoff, alleen aan de economische invloeden beteekenis toe. De sociologische rechtsbeschouwing maakt een analyse mogelijk van de persoonlijke inwerkingen. Samenwerking van individuele

psychologische analyse en sociologie kan veel goeds bewerkstelligen.

Met jhr. Von Schmid is inleider het eens, dat de fenomenologie een overgang is geweest.

Dr. Valkhoff vroeg, of inderdaad de fenomenologische rechtsfilosofie nu niet in Duitschland triomfeert. Het is niet het geval. Zonderling is het wel. Behalve bij Leibholz en Smend blijkt het niet, dat de fenomenologie zich in de gunst der nationaalsocialistische heerschers verheugt.

De sociologische methode is zeer vruchtbaar, als men wil onderzoeken, waarom in een bepaalden tijd een zekere richting geen opgang maakt b.v. waarom in Nederland de fenomenologie geen school heeft gemaakt.

De voorzitter, prof. Kranenburg, heeft ten slotte hulde gebracht aan inleiders objectiviteit en uiting gegeven aan de groote vreugde, welke men hier gevoelt over deze eerste aanraking met de Vlaamsche wetenschap.

## HET GEBRUIK DER TALEN IN GERECHTSZAKEN

### De benoeringen in het Hof van Verbreking

#### Motie van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden

De Raad van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden, op Zaterdag 30 November bij hoogdringendheid vergaderd naar aanleiding van de uitvoering van de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Overwegende dat die wet twee nieuwe benoeringen voorziet van raadsheer in het Hof van Beroep te Brussel, vier in het Hof van Verbreking en dat een K.B. buitendien de benoeming voorziet van twee nieuwe advocaten bij het Hof van Verbreking;

Overwegende dat de uitsluitende bedoeling van deze schikkingen geweest is het gebruik van het Nederlandsch mogelijk te maken bij voormelde Hoven;

Overwegende dat de voordracht van kandidaten door het Hof van Beroep met deze bedoeling geen rekening heeft gehouden;

Overwegende dat de miskenning van het doel der wet nog op meer ergerlijke wijze tot uiting komt in de voordrachten door het Hof van Verbreking gedaan

voor de vier nieuwe benoeringen van raadsheer in dit Hof: niet alleen werden deze plaatsen niet voorbehouden aan ook op taalgebied speciaal bevoegde kandidaten, doch zelfs bevinden zich onder hen volslagen Nederlansch-onkundigen;

Overwegende dat ditzelfde opzet ten overvloede ook blijkt uit de voordrachten van kandidaten voor de twee te begeven plaatsen van advocaat bij het Hof van Verbreking;

Overwegende dat aldus aan den Koning de mogelijkheid wordt ontnemen de wet toe te passen naar de vereischen van de rechtscultuur in Vlaanderen;

Teekent krachtadig verzet aan tegen deze schending van de wet;

Doet beroep op de Vlaamsche vertegenwoordigers in den Senaat om dit opzet te verijdelen, en vertrouwt dat zij in geen geval hun medewerking daartoe zullen verleenen;

Verzoekt de regeering in deze omstandigheden de benoeringen te verdagen.

## INGEZONDEN BIJDAGEN

### DE HERVORMING VAN DE STAGE

In het « Journal des Tribunaux », van 10 November 1935, wordt het verslag van onzen Brussels Albert Chome, voorzitter van de « Conférence du Jeune Barreau de Bruxelles », betreffende de hervorming van de stage gepubliceerd.

Daar dit belangrijk onderwerp ongetwijfeld ook de lezers van het « R. W. » aangaat, willen wij dit verslag in het kort samenvatten.

Achtereenvolgens wordt behandeld:

- 1) De aanwerving der advocaten.
- 2) De beroepsvorming der stagisten.
- 3) De stoffelijke hulp voor de jongeren.

#### 1) DE AANWERFING DER ADVOCATEN.

Onophoudend steigt het aantal advocaten, zonder dat de zaken evenredig toenemen. Van 750 ingeschreven advocaten en 169 stagisten in 1913 te Brussel, is dit getal in 1935 gestegen tot 1002 ingeschreven advocaten en 258 stagisten.

Wanneer er te veel advocaten zijn, moet het beroep hieronder noodzakelijk lijden: de belangenstrijd wordt scherper, de rivaliteit tusschen confraters vermeerderd; de onafhankelijkheid van het beroep verzwakt.

De toegang tot de balie moet moeilijker gemaakt worden, door het terug in voege brengen van een ingangsexamen bij de faculteit van wijsbegeerte en letteren. Er is inderdaad geen diploma dat men zoo gemakkelijk kan overnemen als het diploma van dokter in de rechten. Maar er is ook geen beroep, dat moeilijker is om uit te oefenen dan het beroep van advocaat!

In andere landen is men in deze ver vooruit op ons land. Door het instellen van dit examen zouden van meet

tenschap wil maken. Welke pogingen men moge aanwenden om voor een bepaalde wetenschap een a priori te vinden, er zal altijd ontevredenheid blijven bestaan. De wetenschappen vormen een eenheid en gaan als de kleuren van het spectrum in elkaar over. Zoo gaat de ethische wetenschap over in de rechtswetenschap. Een praktisch verschil tusschen ethica en rechtsregels is niet altijd te maken. Maar de oplossing moet in ethische regels worden gevonden. De intuïtie zal deze oplossing moeten geven, naast zekere middelen der rede. Sluit men b. v. het ethische systeem van opoffering uit, dan kan men nooit begripen, wat de noodzakelijkheid is van stelsels als in Duitschland, Italië en Rusland. Er gebeurt daar veel, wat ons onrecht lijkt, maar dit blijkt noodig, opdat men later weer tot een hooger recht zal kunnen komen.

Er werd vervolgens gepauzeerd.

Dr. Valkhoff gaf een uiteenzetting van zijn rechts- en staatsleer, die relativistisch is en waarvan de klassenstrijd een essentieel bestanddeel vormt. Zij is monistisch, één groot verband van economischen onderbouw en juridischen en politieken bovenbouw. Aan het praedicaat «Marxistisch» voor deze staatsleer hecht spreker niet. Wij, rechtssociologen, aldus de heer Valkhoff, vinden in het werk van Reinach wel dingen, waaraan wij ons verwant voelen. Voorts moeten wij werken met bepaalde begrippen, in het burgerlijk recht met «zaak», in het staatsrecht met «autonomie» e.d., maar deze begrippen zijn historisch bepaald. Verder sluit spreker zich aan bij Kaufmanns bezwaar tegen het tot 't uiterste doorgevoerde dualisme tusschen «sein» en «sollen» van Kelsen. Wat nu het essentieele der fenomenologie betreft, heeft de inleider zelf op verschillende punten in zijn schriftelijke inleiding mislukkingen en groote tekortkomingen geconstateerd. Te recht. Wij moeten dan ook zoo scherp mogelijk tegen deze richting stelling nemen. Hoe is de sociaal-psychologische analyse, die verhelderend ten opzichte van deze richting zou kunnen werken? Zou niet een individueel-psychologische analyse dit eveneens kunnen doen? Spreker verwonderde zich, omdat inleider had gezegd, dat het enthousiasme voor de fenomenologie in Duitschland afneemt. Valt b.v. de staatssoevereiniteit van Edith Stein niet onder de in Duitschland thans heerschende ideeën?

De heer Schaepman vroeg, wat inleider verstond onder «gevoel», de verhouding hiervan tot logica besprekende. Er is logica noodig om een bepaalde stelling b.v. dat de maatschappij menschevaardig moet zijn, toe te passen op bepaalde feitelijke verhoudingen.

De heer Van der Velde betoogde, dat Scheler een synthese biedt, waarin alle elementen, heden besproken, kunnen worden samengevat. Het rationeele, het empirische en het fenomenologische zijn de drie manieren, waarop het wezen van het recht kan worden opgespoord. Maar er blijft tusschen haar steeds een simultaneïsmen bestaan. De wisselwerking der drie stroomingen is te vinden bij Scheler en dit vindt spreker zeer te waardeeren. Hij besprak Scheler's ethiek en legde den nadruk op diens bewustzijn, dat de menschen gezamenlijk de schuld en de verdienste drage van de geheele gemeenschap.

De heer Van Praag vroeg, of er verband is tusschen Husserl en Bergson.

Mr. dr. Boasson betoogde dat wel degelijk ook voor de rechtsfilosofie van groot belang is de vraag, wat rechtvaardig is. Bolsjewisme, fascisme en nationaal-socialisme hebben allen een zeker systeem, hun adepten vervullende met hun rechtsidealen. En nu komen hier de jongeren tot ons en vragen: «Wat is nu gerechtigd?» Door geringschatting van het natuurrecht is men bang geworden om de rechtvaardigheidsvraag te brengen op rechtsfilosofisch terrein. Misschien ook is er parallelisme tusschen beide. Intusschen, realiseert men zich wel, dat, wat men nu geringschattend natuurrecht noemt, de filosofie is geweest tot in het midden der negentiende eeuw? Aristoteles en de Stoa bedoelen met natuurrecht niets an-

ders dan gerechtigheid, de niet geschreven, min of meer eeuwig gedachte idee van rechtvaardigheid.

De inleider verontschuldigde zich eenigszins dat hij natuurrecht gebruikte, maar hij had moeten zeggen: Zeker, zonder natuurrecht kunnen wij niet leven. Nelson heeft in zijn Systeem des Rechts und der Politik het rechtsideaal sterk naar voren gebracht. Maar over deze dingen mogen alleen meespreken zij, die dit rechtsideaal als een pathos in zich voelen leven en die het in hun eigen bestaan uitdragen. Ook bij de inleiding heeft spreker gedacht: is al die geleerdheid noodig om tot zoo gewone dingen, tot zulke truïsmen, te komen? Wij moeten weten, waarop wij kunnen leunen, als alles ons tegenloopt, als het onrecht over ons komt. Alleen als wij dit weten, behoeven wij onzen jongen menschen geen steenen voor brood te geven. Spreker wijdde nog een beschouwing aan de idealistische empirische methode in de rechtsfilosofie en vroeg, of inleider zich hierbij aansloot.

De voorzitter, prof. Kranenburg, was het met den inleider eens, dat de fenomenologie merkwaardig is en belangwekkend, maar tevens... mislukt.

Het was een heroïsche — misschien ook een krampachtige — poging om grenzen te doorbreken, welke niet te doorbreken zijn. Heymans is zijn inaugureele oratie begonnen met te constateeren, dat altijd een groot en duister woord «De mensch is de maat van alle dingen» ons van den mond van alle denkers tegenklinkt.

De fenomenologie is noch wetenschappelijk, noch methode. Volgens den inleider moet zij noodzakelijk leiden tot de meest subjectieve willekeur. Een methode echter is een objectieve werkwijze, waarvan de resultaten voor een ander bewijsbaar zijn. In den laatsten tijd wordt meer en meer een beroep gedaan op intuïtie en verbeelding. Toen men Newton vroeg, hoe hij tot zijn ontdekkingen was gekomen, antwoordde hij: door er steeds over te denken. Zoo doet men een beroep op onbewuste werkingen, die ten slotte leiden tot een fantasiebeeld, dat werkelijkheids-waarde heeft. Maar dit is toch geen methode. Men kan een verworven waarheid niet aan een ander bewijzen, tenzij men hem duidelijk maakt de methode, volgens welke het eene oordeel uit het andere voortvloeit.

In verband met wat inleider heeft geschreven over de sociaal-psychologische analyse, betoogde spreker nog, dat hier licht een verwarring van «sein» of «sollen» plaats vindt.

Prof. Kranenburg merkte jegens mr. Boasson nog op, dat deze in zeker opzicht ten onrechte een leemte bij de rechtsfilosofie heeft geconstateerd. Mr. Boasson zei, dat men in andere landen dan toch maar een rechtsideaal aan de menschen voorhoudt. Maar die menschen vragen zich kritisch af, of zij het kunnen aanvaarden. Men kan een rechtsideaal niet wetenschappelijk vaststellen. Volgens mr. Boasson keert de jeugd zich af van de rechtsfilosofie, maar spreker meent, dat zij er juist toe terugkomt.

Mr. Boasson: Maar wat geeft u de jeugd dan?

Prof. Kranenburg: De ouderen zullen zich dan bezinnen en zich bezig houden met de vraag, hoe men het rechtsideaal wetenschappelijk kan benaderen. Onze rechtsfilosofie geeft den jongen menschen geen steenen voor brood, maar scherpe messen voor stomp hout en miscroscopen en verrekijkers voor het bloote oog.

De inleider, mr. Victor, zeide, het eens te zijn met wat prof. Kranenburg heeft gezegd over de methode. Intusschen meende spreker wel, dat zij, die de fenomenologie toepassen op de rechtsfilosofie, een methode hebben gevolgd.

Tot de heeren Boasson en Sassen zeide spreker, geen aanhanger te zijn van het natuurrecht. Spreker gaf toe, dat er in de Thomistische opvatting veel te waardeeren valt, maar kan het niet met prof. Sassen eens zijn, als het natuurrecht een objectieve zekerheid uit de natuur van den mensch afleidt. De uitkomst der Thomistische opvatting sluit aan bij die der oudere opvattingen over het natuurrecht. Spreker acht de menschelijke natuur te veel

af diegenen, die ongeschikt zijn voor het beroep, geweerd worden.

De verslaggever verwerpt terecht twee hervormingen, die voorgesteld worden, n.l. 1) de eedaflegging slechts toelaten na een praktijk van één jaar — om reden dat deze maatregel ondoelmatig zou zijn, daar van de jonge advocaten een minimum beroepsbekwaamheid moet geëischt worden, die niet zou aan het licht komen door deze hervorming, en 2) de inschrijving op de lijst der advocaten afhankelijk maken van een examen — om reden dat het onaanneembaar is, dat na 3 jaar balieleven advocaten door hun gelijken den toegang tot de balie zouden ontzegd zien.

In de plaats stelt hij voor de dokters in de rechten eerst toe te laten tot de eedaflegging na een voorbereidend jaar stage bij een patroon en na het afleggen van een praktische bekwaamheidsproef. Dit voorbereidend jaar zou kunnen benuttigd worden voor een stage bij een pleitbezorger, op het parket, bij de rechterlijke politie, door het bijwonen der zittingen. Het zou een geleidelijke overgang beteekenen tusschen de universitaire studiën en het beroepsleven.

## 2) DE BEROEPSVORMING.

De universiteit moet een school voor wetenschappelijke opleiding blijven. De beroepsopleiding daarentegen moet door de balie gegeven worden. Daar alleen kunnen degelijke vakkundigen opgeleid worden. Doch de technische voorbereiding volstaat niet. De jongeren moeten ook ingewijd worden in de regels van het beroep; zij moeten de noodzakelijkheid en de draagwijdte leeren begrijpen van de tucht, die eigen is aan de advocaten-orde. De werkzaamheden in het kabinet van een patroon zijn de beste vorming voor een jong advocaat. Maar het patronaat, zooals het thans ingesteld is, beantwoordt niet meer volledig aan de noodwendigheden. De groote patroons, die in staat zijn om de jongeren in te wijden in de velerlei moeilijkheden van het beroep, zijn altijd zeldzaam geweest.

De voortdurende en innige betrekkingen, die tusschen patroon en stagiaire zouden moeten bestaan, worden weinig onderhouden. Het is dus noodzakelijk dat de orde der advocaten zou ingrijpen, daar het haar plicht is de jongeren bij te staan en te zorgen voor de beroepsopleiding.

De verslaggever schetst vervolgens in groote lijnen de hervormingen die noodzakelijk zijn:

1) De stagist moet een werkelijke en volledige stage doen. Het ware wenschelijk, dat de stagisten de hulp zouden inroepen van jongere advocaten, wier cliënteel in vorming is. Het valt echter te vreezen, dat de medewerking bij een jong advocaat niet voldoende verscheidenheid van zaken zou meebrengen om volledige beroepsopleiding te verzekeren. Hierin kan verholpen worden door de stagisten ieder jaar bij een ander advocaat een aanvullende stage te laten doen, terwijl de eerste patroon de leiding zou blijven behouden.

2) De Conferentie der Jonge Balie kan ook meer bijdragen tot de opleiding der jongeren dan dit tot nog toe het geval was. Hiervoor is het noodzakelijk, dat er een innige band tusschen ouderen en jongeren zou ontstaan.

3) De Conferentie moet de juridische opleiding aanvullen door het inrichten van voordrachten over de groote juridische vraagstukken. Het ware wellicht wenschelijk de oprichting van een seminarie te onderzoeken.

4) Het zou ten slotte uiterst nuttig zijn de pleitoefeningen uit te breiden. Er bestaat geen beter middel om de opleiding in de hand te werken en de jongeren in te wijden in het beroepsleven.

## 3) DE STOFFELIJKE BIJSTAND.

De toestand der stagisten is moeilijker en het ware wenschelijk zich hierom te bekommeren. Dit kan gebeuren op de volgende wijze:

1) Door het toekennen van subsidies aan de jongeren, in den vorm van wedstrijden, zooals dit gebeurd in het fonds voor wetenschappelijke navorsching.

2) De staat zou een vergoeding van 200 fr. per zaak voor den dienst der kosteloze rechtspleging kunnen uitkeeren.

3) Door het toevertrouwen van de curateel van zekere faillissementen aan de stagisten, zooals dit in sommige arrondissementen gebeurt. Desnoods kan dit geschieden in samenwerking met een curator, aangesteld door de recht-bank.

4) Door het uitkeeren van een vergoeding voor de diensten, die de jonge docters in de rechten bewijzen gedurende hun stage op het parket, greffie of bij de pleitbezorgers, indien deze hervorming wordt ingevoerd.

5) Het ware wenschelijk in een soort eerecode de regelen vast te leggen, die moeten voorgehouden worden in zake verdeling der eereloonen tusschen patroon en medewerker. In principie heeft de stagist geen recht op eenige vergoeding. Maar deze stelregel moet toegepast worden met al de kiesheid en de onbaatzuchtigheid, die vereischt is in beroepsaangelegenheden. Indien het billijk is, dat een stagist niet vergoed worde voor de diensten die hij bewijst met het oog op zijn beroepsvorming, dan is dit niet meer het geval wanneer zijn medewerking bestaat in een bestendige werkzaamheid. In dit geval heeft de patroon evenveel voordeel als de stagist. Het is niet zeldzaam, dat de stagist groote diensten bewijst aan zijn patroon, al was het maar door hem te ontlasten van de vele kleine materiele besommingen. Daarom moet als stelregel vooropgesteld worden: van het oogenblik dat er dienst wordt bewezen, is een deel in het eereloon — hoe gering ook — gewettigd. Vooral wanneer de medewerkers zich bezig houden met de kleine zaken, is het toekennen van een vaste vergoeding — hoe gering ook — wenschelijk.

6) Om de samenhoorigheid en den onderlingen bijstand doelmatig te maken, kan het stichten van een samenwerkende vennootschap onderzocht worden met het doel het oprichten en beheeren van een eigendom met een aantal burealen voor advocaten.

7) De normale uitdrukking van onderlingen bijstand is de vereeniging. Zij bevordert de verdeling van het werk en vermeerderd de samenhoorigheid. Zij maakt de specialisatie mogelijk en vermindert de algemeene onkosten. Het versmelten der cliënteel moet echter verhinderd worden, want de belangen der cliënten moeten onder de persoonlijke verantwoordelijkheid van den advocaat behartigd worden.

\* \* \*

Vele der voorgestelde hervormingen komen als een dringende noodzakelijkheid voor. Doch niet alleen de verdediging der belangen der stagisten dringen zich op, ook die van het gansche beroep. In het algemeen is de advocaat een slecht verdediger wanneer het zijn eigen belangen geldt! Onder de nood der tijden zijn verschillende zaken, zooals het vraagstuk der pleitbezorgers, der zaakgelastigden, der enregistrieren, der belastingen, enz., reeds onderzocht geworden. Op dit gebied ligt er een breed arbeidsveld open voor de Conferenties der Jonge Balie ter bescherming der beroepsbelangen.

W. B.

## BALIELEVEN

### VLAAMSCH PLEITGENOOTSCHAP DER BALIE VAN BRUSSEL

Op aanstaanden Dinsdag, 17 December, ten 2,30 uur stipt, in de zaal van de Eerste Kamer van het Hof van Beroep, worden de pleitoefeningen voortgezet door Meesters Geeraerts en Walckiers.

# VLAAMSCHER CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

## JAARVERSLAG DER VLAAMSCHER CONFERENTIE VAN ANTWERPEN 1934 - 1935

Geachte Confraters,

Het opstellen van het jaarverslag der werkzaamheden van de Vlaamsche Conferentie en het voorleggen hiervan ter beoordeeling en goedkeuring aan de algemeene vergadering, heeft een dubbel doel. Het zal U eerstens toelaten na te gaan of het bestuur door het inrichten van vergaderingen en uitstappen niet te kort is gekomen tegenover zijn leden en tevens geeft het U de gelegenheid te oordeelen of de richtlijnen zijn gevolgd, die onze conferentie sinds haar ontstaan zich heeft voorgeschreven.

Wanneer het huidige bestuur uw vertrouwen kreeg op 29 Juni 1934 was de taak zeker niet makkelijk. Wij hadden een beroerd jaar achter den rug gedurende hetwelk twee besturen de gelegenheid hadden gekregen hun beste initiatieven uit te werken; de behandeling der wet op het gebruik der talen in het gerecht, die door de Wetgevende Kamers was ter hand genomen diende trots de economische moeilijkheden waarin het land verkeerde en trots de tegenwerking van volksvreemden tot een goed einde te worden gebracht.

Teneinde de vervlaamsching van het gerecht opnieuw in het brandpunt van ieders belangstelling te brengen, werd beslist dat onze confrater, Mr Hendrik Marck, de vader der vervlaamschingswet, de openingsrede zou uitspreken op de plechtige zitting die op Zaterdag 20 October 1934 in de groote Assisenzaal van het Gerechtshof zou plaats hebben. Mr Marck koos als onderwerp «Afschaffing of hervorming van het Parlementair regeeringsstelsel». Deze openingszitting werd gehouden in aanwezigheid van zijne Exc. Mr. Van Isacker, minister van Arbeid, Staatsminister Louis Franck, gouverneur der Nationale Bank, de heer O. Van Stratum, voorzitter der Rechtbank en verders talrijke leden van Magistratuur en Balie. Deze vergadering die ongetwijfeld een persoonlijk succes voor Mr Marck betekende, heeft evenzeer de Conferentie tot eer gestrekt.

Na de zitting werden de genoodigden alsook de vertegenwoordigers der zusterconferenties in de ontvangstkamer van het Rechtskundig Weekblad en van de VI. Conf. op een glas eerewijn onthaald en het gulden boek werd hen ter onderteekening voorgelegd.

's Avonds had het jaarlijksch banket plaats, waaraan een honderdtal confraters deelnamen. De gerechten, de tafelspeel en de revue vielen in ieders smaak.

Op Vrijdag 9 November had de Conferentie in haar midden verzocht Mter Paul Beeckman der balie van Kortrijk. Spreker hield dezelfde voordracht die hij had uitgesproken op de openingszitting der Conferentie te Kortrijk: «Naar een organischen opbouw van Staat en Economie». Deze voordracht die in haar eerste deel de mislukking vaststelde van een staatsinrichting, geschoeid op individualistischen grondslag en deze beschouwde als niet dienstig voor de volksgemeenschap, behandelde in het tweede deel samenvattend de twee werken van den Weenschen Hoogleeraar Ottmar Spann: «Die Gesellschaftslehre» en «Der Wahre Staat». Deze sociologie schijnt spreker het dichtst de werkelijkheid te benaderen en bovendien rekening te houden met de wijsgeerige definitie van den mensch als zelfstandige persoonlijkheid en sociaal wezen. Onnoodig te zeggen dat deze geleerde voordracht, die tevens van zeer actuele waarde was, aanleiding gaf tot een vruchtbare gedachtenwisseling.

Mter Jan Timmermans trad op als volgende spreker op de vergadering van 14 December. Hij handelde over de

nationaliteiten-politiek in Sovjet-Rusland en schetste ons hoe de Sovjetregering er toe gebracht werd het zelfbeschikkingsrecht der volkeren als programmapunt op te nemen en hoe het zoeken van een aanpassing der nationaliteitsvraag aan de mogelijkheden van het Marxisme voor de Sovjets een voortdurend probleem bleef.

Op dezelfde vergadering gaf Mter Lebon, enkele toelichtingen betreffende de behandeling van het wetsontwerp op de vervlaamsching van het Gerecht. De vergadering nam een motie aan waarin elke voorgestelde wijziging aan de grondidee der eentaligheid van Vlaanderen en Wallonië als strijdig met het volksbelang werd afgewezen en aangedrongen werd op onmiddellijke behandeling van het wetsontwerp door den Senaat. Deze wensch werd ter kennis gebracht van de leden der regering en Parlement en medegedeeld aan de pers.

Op 9 Januari ontving de VI. Conf. de nieuw ingeschreven stagisten in hare ontvangstkamer. Bij het drinken van een glas schuimwijn en het rooken eener sigaar werden hartelijke woorden gesproken door onzen Voorzitter en door Mter Lebon, voorzitter van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden.

Ook tegenover de ouderen kwam de Conferentie niet tekort: op 30 Januari werden de zeventig jaren herdaacht van een harer verdienstelijke leden, Mter Ed. Vlietnick. Deze viering had plaats rond een gezellige tafel in het Hotel du Commerce en vele leden hadden door hun aanwezigheid een blij willen geven van sympathie met den gevierde.

Intusschen diende ook de Antwerpsche bevolking in kennis te worden gesteld met de sabotageplannen van enkele senatoren tegen de door de Kamer van Volksvertegenwoordigers gestemde wet. De Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden deed beroep op de Vlaamsche Conferentie en deze regelde gansch de organisatie en deed het voorbereidend werk dat leiden moest tot de grootsche protestvergadering die gehouden werd in de Handelsbeurs op 1 Februari. Als sprekers traden op: Burgemeester Huysmans en onze Confraters Mters Lebon, Boedt en J. Timmermans.

Deze vergadering van honderden Vlaamsche intellectuelen van alle politieke overtuiging was het uitgangspunt van een gelijkaardige actie in vele steden van het Vlaamsche land. Aan deze volksvergadering ging vooraf een bijeenkomst met de vertegenwoordigers der Antwerpsche nederlandsch schrijvende pers. Aldus werd een breede belangstelling geschapen rond de ontworpen taalregeling en konden onze persvertegenwoordigers de noodige documentatie verzamelen tot voorlichting hunner lezers.

De herdenking van den honderdsten verjaardag van Ed. Coremans geboorte, mocht door de Vlaamsche Conferentie evenmin onopgemerkt worden voorbijgegaan. In samenwerking met den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden werd een herdenkingszitting gehouden op 16 Februari, waar Mters Lebon en Wildiers werden verzocht het woord te nemen. Deze herdenkingszitting werd gehouden in de Assisenzaal voor een schitterende schaar aanwezigen 's Avonds werd een gezellig avondmaal gehouden in het Hotel du Commerce.

Juist tien dagen later, op 27 Februari, werden het worstenfeest en het stagistensouper gehouden. Door deze samenvoeging werden de worsten wel van de spijkskaart verdrongen doch de stagisten wisten ons door hun goed humeur en geestige speechen voor dit tijdelijk verlies ruimschoots te vergoeden.

Op 6 Maart hield de Conferentie opnieuw een studievergadering. Mter Bouchery sprak ons over arbeidsdienst voor werklozen en inzonderheid over het werkkamp te Bakkeveen (Ndl.) en Mter Torczyner over: «De Besluitwetten betreffende den Leurhandel».

29 Maart bracht ons twee nieuwe studievoordrachten: de eerste van Mter Lambrichts over het joodsche vraagstuk en de tweede van onzen secretaris Mter Jacob, over de vertegenwoordiging der partijen in beroep tegen vonnissen der

vrede-rechters. Praktische mededeelingen werden de leden betreffende dit laatste punt gedaan.

Intusschen was het seizoen der Lenteuitstappen aangebroken. Op Witten Donderdag, 18 April, werd een uitstap per auto ingericht naar Moll. Een bezoek werd gebracht aan de booringen die aldaar sedert eenigen tijd worden gedaan, verders was een gezellig middagmaal ingericht en verliep dezen dag in de beste stemming.

Een hoogtepunt op het programma was ongetwijfeld de heerlijke rede die E. H. Karel Elebaers hield in de Assisenzaal op 8 Mei 1935 over de «Levenstrategie onzer eindigheid en de moderne Vlaamsche Lyriek». Zelden mocht in onze Assisenzaal zulke verrijnde welsprekendheid tot haar recht komen. Spreker schetste het eeuwig verlangen naar oneindigheid en hoe deze tot uiting kwam in het werk onzer hedendaagsche Vlaamsche dichters. Gedurende anderhalf uur kwam het voornaam en aandachtig gehoor onder de bekoring van dit betooverende woord.

Hier is het misschien het oogenblik om te vermelden dat het Bestuur getracht heeft nog andere zulke groote vergaderingen te beleggen. Onderhandelingen waren met het oog hierop aangeknoopt geworden met Minister-president P. Van Zeeland en met den Nederlandschen letterkundigen Anton Van Duinkerken. Om verschillende redenen en voornamelijk tengevolge van de onmogelijkheid voor beide sprekers aanwezig te zijn te Antwerpen op de hen voorgestelde datums, moest dit initiatief worden prijsgegeven.

Op een volgende studievergadering behandelde onze secretaris Mter Jacob de laatste bevoegdheidswetten, wees op hun hoedanigheden en gebreken en toetste hun inhoud aan de wijzigingen die door oud-minister Van Dievoet waren voorgesteld geworden in zijn hoedanigheid van verslaggever der Kamerafdeeling.

De Sinxendagen brachten ons opnieuw de gelegenheid en dit door toedoen van een onzer leden, Mter René De Jongh, een gezelligen uitstap in te richten in de heerlijke hovingen en bosschen van 's-Gravenwezel, St Job en Schooten. 's Avonds werden wij onthaald op een avondmaal in het Groot-Hotel te Schootenhof. Onzen dank voor dezen heerlijken dag gaat in de eerste plaats naar de familie De Jongh.

Een leerzame wandeling door de De Beuckelaars fabrieken had eveneens veel belangstelling en eindelijk de groote uitstap naar Kortrijk en de Leiestreek, was de kroon op het werk, zoowel voor wat de opkomst betrof als van de inrichting en het genoegen dat onze leden er aan hebben beleefd. Niet alleen de werkhuizen De Coene, maar ook de werkplaatsen van verschillende onzer moderne Vlaamsche schilders waren het voorwerp aller belangstelling. Zelden was het ons gegeven meer hartelijkheid mee te maken. Hiervoor hadden gezorgd niet alleen onze gastheeren, de zusterconferentie van Kortrijk, de heer De Coene, maar tevens onze toevallige reisgenooten en niet in de minste plaats Burgemeester Huysmans, Fabricius en zooveel anderen. De uitstap van 6 Juli zal lang voortleven in het geheugen van dezen die er aan hebben deel genomen.

Tenslotte, hebben wij de vergadering van heden avond, waarop de nimmer vermoeide hoofdsteller van het Rechtskundig Weekblad, Mter Victor, ons gesproken heeft over: «De illusie van het Corporatisme». Het hoeft niet gezegd, dat onze conferentie door de voordrachten van Mters Marck, Beeckman en Victor werkelijk het probleem van het Corporatisme zoowel voor als tegen in de volle aandacht harer leden heeft geplaatst.

Zoo is ook dit rechterlijk jaar ten einde en komt het oogenblik waarop het huidig bestuur van de vergadering afscheid nemen zal. Dit afscheid gebeurt enkel na volbrenging van de voorgenomen taak. Het Bestuur durft verhoppen dat de vergadering oordeelen zal dat deze taak zooals het paste is verwezenlijkt geworden.

Alle menschelek werk draagt nochtans den stempel onvolmaaktheid en steeds is er de gelegenheid om meer en beter te doen. Het zou een ondankbaarheid zijn dit jaarverslag dat wij aan uwe goedkeuring onderwerpen te slui-

ten zonder een bijzonder woord van hulde en dank te richten aan onzen Voorzitter, Mter Stockmans, die gansch het jaar het beste van zijn krachten heeft afgestaan voor den bloei van de Conferentie en die niet-tegenstaande alles zijn stralenden glimlach en zijn goed humeur wist te behouden. Een zelfde woord van dank gaat naar onzen eersten secretaris, Mter Jacob, die op zich genomen heeft den voorzitter bij te staan in de uitvoering van gansch het werkplan en de materiele bekommernissen die dit alles heeft meegebracht.

U zult U afvragen, geachte vergadering, hoe het voor uwen ondervoorzitter, Mter Van den Brande, mogelijk is geweest in dit met voordrachten en uitstappen zoo gevulde jaar, nog een dag vrij te vinden om in der haast een gelukkig huwelijk af te sluiten. De beste wenschen van bestuur en leden blijven hem toegezegd!

Wij vragen aan de vergadering de werking gedurende het jaar 1934-1935 te willen goedkeuren.  
Antwerpen 9 Juli 1935.

De Secretaris,  
Frans WILDIERS.

### Vergadering van 22 November 1935

De Vlaamsche Conferentie vergaderde op Vrijdag, 22 dezer, ten 8.30 uur, in de bovenzaal van het café Belgia, op de Frankrijklei.

Ditmaal werd met een ingekankerde slechte gewoonte gebroken en was het stipt op tijd dat de voorzitter de vergadering opende.

Als eerste spreker trad op Mter Mallien, die sprak over zekere misbruiken die zich voordoen in de naamlooze vennootschappen en over de maatregelen door den wetgever tegen deze misbruiken te nemen. In de eerste plaats wees spreker op de misbruiken die voorkomen ten gevolge van de onvoldoende voorschriften betreffende het opmaken der balans. Zooals de toestand tegenwoordig is, kunnen de balansen zoodanig onduidelijk opgemaakt worden dat niemand kan opmaken welke de juiste toestand van de vennootschap is. De wetgever moet vaste regels voorschrijven betreffende de vermeldingen te doen in de balans. Gaan tot het opstellen van «type» balansen zooals in Duitschland het geval is zou, volgens spreker, te verregaande zijn.

Vervolgens moet de verantwoordelijkheid der beheerders uitgebreid worden. Spreker is voorstander der individueele rechtsvordering der aandeelhouders tegenover de beheerders. Hij erkent de mogelijke gevaren van een dergelijke verandering. Hij zou deze gevaren willen vermijden door aan de Rechtbanken toe te laten, in geval van roekeloos of willekeurig proces, streng op te treden tegen degenen die het proces begonnen.

Een derde punt dat volgens spreker wijzigingen noodig maakt is het feit dat de commissarissen door dezelfde personen worden aangeduid als de beheerders. Volgens spreker zouden als commissarissen onafhankelijke en competente personen moeten aangeduid worden, hetzij door een organisme zooals de Handelsrechtbank, hetzij in zekere mate door de minderheden in de algemeene vergadering. Zoo kwam Spreker dan ook tot het besluit dat aan de minderheden meer macht zou moeten gegeven worden.

Het eindbesluit van Spreker is echter dat de oplossing ligt in de uitbreiding van de macht van de Rechtbanken.

Na de bespreking van deze eerste spreekbeurt, werd het woord verleend aan Mter Craen, die sprak over het K. B. van 24 December 1934 betreffende de oneerlijke mededinging.

De datum waarop dit K. B. werd ingesteld heeft zijn beteekenis. Wij staan hier in volle periode van deflatie, dus de periode van prijsdaling. Tijdens een dergelijke periode wordt er niet meer gekocht en het gevolg hiervan is een inkrimping van de productie. De handelaars zien hun clientele slinken en van daar onmiddellijk een verscherping

der concurrentie, verscherping die de minder kieskeurige handelaars en toebrengt oneerlijke middelen te gebruiken.

Premies worden talloos gegeven, seizoenverkoopen en uitverkoopen worden heel het jaar door gehouden en het getal leuders stijgt. De middenstand vraagt tegen dit alles het ingrijpen van den wetgever.

Als precedent had de wetgever een vroeger wetsontwerp van Minister Hubert en een degelijke en uitgebreide motie aangenomen door het congres van den Middenstand, gehouden te Gent. Vroeger bestond er tegen de oneerlijke mededinging enkel een verhaal op basis van artikel 1382 B.W. Praktisch was dit echter onvoldoende. Inderdaad moesten de aanklagers de fouten bewijzen en de schade aantoonen, en moesten zij verder opmaken dat er een oorzakelijk verband bestond tusschen fout en schade. Deze elementen waren maar zeer dikwijls moeilijk te bewijzen en vooral de schade was heel dikwijls bezwaarlijk aan te toonen. Trouwens, een verhaal op basis van artikel 1382 was hoegenaamd geen preventief middel daar het niet snel genoeg was en de concurrentie zich reeds lang had doen voelen. Vandaar het grondprincipe van het K. B.

Het K. B. bestaat in den grond uit twee deelen: een materieel gedeelte en een formeel gedeelte. Artikel 1 vormt het materiaal gedeelte. Artikel 1 bepaalt wat als oneerlijke mededinging moet beschouwd worden. Wanneer men het leest, zal men merken dat het zeer breed is opgesteld. Artikel 8 geeft een opsomming van de meest voorkomende praktische gevallen. Juridisch is die opsomming nutteloos. Het is enkel om politieke bedoelingen dat het artikel in de wet werd ingelascht. Een feit van belang is dat de beroepsverenigingen voortaan door den wetgever uitdrukkelijk gemachtigd worden om op te treden. Voor wat het formeel gedeelte aangaat is de oplossing tweeledig geweest. Men heeft eerst de zaak aan het oordeel van den burgerlijken rechter overgelaten en daarna aan den Voorzitter der Handelsrechtbank en slechts nadat de Voorzitter der Rechtbank van Koophandel een eerste maal geoordeeld heeft kan er spraak zijn van een strafrechterlijk vonnis wanneer de voorschriften van het vonnis van den voorzitter der Handelsrechtbank niet gevolgd worden.

Na deze interessante uiteenzetting volgde een bespreking waaraan deelnamen Mters Wouters, Wildiers en verschillende anderen en tijdens hetwelk spreker den nadruk legde op het feit dat voorwat de schadevergoeding betreft, het verhaal gesteund op art. 1382 voor de gewone Rechtbank blijft bestaan.

#### Voordracht van den heer Putman

Op Zaterdag, 7 December, kwam de Vlaamsche letterkundige Willem Putman voor de leden van de Vlaamsche Conferentie in de Beethovenzaal eene voordracht geven met lichtbeelden over drie Vlaamsche Leie-schilders: Savereys, De Coene en Deleu. De heer Putman volgde bij zijne uiteenzetting een zeer origineele en aangename methode.

Na een inleidend woord liet hij een film afrollen, waarin we het leven van de menschen, waarover hij sprak, in het prachtig kader van de Leie en van de zee, de liefkoosde onderwerpen van de drie schilders, liet kennen. Een mooie, klare en levendige film was het. Sommige toehoorders betreurden echter, dat de voordrachtgever het bij een stomme film had gelaten. Inderdaad, de luimige uitdrukking op de gezichten van de acteurs liet het beste veronderstellen aangaande de woorden die gesproken werden tijdens de opnamen.

Willem Putman deed op een prachtige wijze uitschijnen welke het eigen karakter was van elk van de drie schilders, wat ze gemeens hadden en ook wat hen onderscheidt.

De meest typieke schilderijen van de drie schilders werden door den voordrachtgever in lichtbeelden getoond. Alhoewel het wit en zwart van de lichtbeelden een onvol-

doende beeld gaf, vonden degenen, die Savereys, De Coene en Deleu als schilders reeds kennen, er een prachtige herinnering aan het reeds geziene schoone. Opvallend was hoe in lichtbeelden vooral Deleu treffend is: hij is immers in de eerste plaats een teekenaar, eigenschap die in al zijn schilderijen terug te vinden is.

Na deze schitterende voordracht vond eene ontvangst plaats ten huize van den heer voorzitter, Mr Stockmans. 's Avonds werden de talrijke Kortrijksche confraters, met aan hun hoofd de heer Staffhouder, vergast op een avondmaal, waar de gulste gezelligheid bleef heerschen.

#### Stagistenontvangst.

Op Zaterdag, 7 December, om 11 ure 's morgens, ontving de Vlaamsche Conferentie volgens hare traditie de eerste-jaar stagisten in het keurig zaaltje van het Rechtskundig Weekblad en de Vlaamsche Conferentie, in het Paleis van Justitie.

De eerste-jaar stagisten waren voltallig opgekomen. Ze werden begroet in de eerste plaats door den heer voorzitter, Mr Stockmans. Het woord werd vervolgens gevoerd door Mr Franck. Als derde spreker kreeg Mr Wittemans het woord, die, niettegenstaande zijn grijzende haren, ten strijde trok tegen Mr Stockmans, tegen Mr Franck en nog duizend andere dingen.

Na Mr Wittemans werd nog het woord gevoerd door Mr De Jongh, die de stagisten aanzette om lid te worden van balie-sport, om op deze wijze naast de culturele ontwikkeling, ook de lichamelijke ontwikkeling te verzorgen.

Het was een ontvangst en een kennismaking, die bij de stagisten ongetwijfeld den besten indruk zal nalaten.

H. Jacob.

## RECHTERLIJK LEVEN

### RECHTERLIJKE ORDE

Bij koninklijke besluiten van 11 October 1935, zijn benoemd:

Tot raadsheer in het Hof van beroep te Brussel, de heer Ooms (M.-M.-L.), procureur des Konings bij de rechtbank van eersten aanleg te Mechelen, ter vervanging van den heer Scheyvaerts, die als zoodanig aftreedt;

Tot rechter:

In de rechtbank van eersten aanleg te Brussel:

De heer Maréchal (A.-A.-P.), advocaat, plaatsvervangend rechter in die rechtbank, ter vervanging van den heer De Page, die tot een ander ambt is beroepen;

De heer Blondeau (J.-L.-A.-M.), rechter in de rechtbank van eersten aanleg te Bergen, ter vervanging van den heer De Bisschop, die als zoodanig aftreedt;

In de rechtbank van eersten aanleg te Veurne, de heer de Vreese (A.-M.-T.-M.), advocaat te Gent, ter vervanging van den heer Mestdag, die als zoodanig aftreedt;

In de rechtbank van eersten aanleg te Dendermonde, de heer Ooms (R.-P.-A.-M.), advocaat, plaatsvervangend rechter in het vrederecht van het kanton Eeckeren, ter vervanging van den heer Maillet, die tot een ander ambt is beroepen;

## VLAAMSCH E JURISTEN

Abonneert U op het «Rechtskundig Weekblad»